

Fondovi Europske unije s naglaskom na Europski socijalni fond u Republici Hrvatskoj

Komerički, Snježana

Master's thesis / Specijalistički diplomski stručni

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The University of Applied Sciences Baltazar Zuprešić / Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zuprešić**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:129:804168>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-11**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository of the University of Applied Sciences Baltazar Zuprešić - The aim of Digital Repository is to collect and publish diploma works, dissertations, scientific and professional publications](#)

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Specijalistički diplomski stručni studij
Menadžment javnog sektora

SNJEŽANA KOMERIČKI

FONDOVI EUROPSKE UNIJE S NAGLASKOM NA
EUROPSKI SOCIJALNI FOND U REPUBLICI HRVATSKOJ

SPECIJALISTIČKI ZAVRŠNI RAD

Zaprešić, 2022.

VELEUČILIŠTE
s pravom javnosti
BALTAZAR ZAPREŠIĆ
Zaprešić

Specijalistički diplomski stručni studij
Menadžment javnog sektora

SPECIJALISTIČKI ZAVRŠNI RAD

FONDOVI EUROPSKE UNIJE S NAGLASKOM NA
EUROPSKI SOCIJALNI FOND U REPUBLICI HRVATSKOJ

Mentor:

Nikolina Pavičić Rešetar, univ. spec. oec.

Studentica:

Snježana Komerički

Naziv kolegija:

UPRAVLJANJE I FINANCIRANJE
EU PROJEKTIMA

JMBAG studenta:

0234060783

Sadržaj

SAŽETAK.....	4
ABSTRACT	5
1. UVOD.....	6
1.1 STRUKTURA I SADRŽAJ RADA	6
2. POVJESNI PREGLED EUROPSKE UNIJE	8
2.1 PRETPRISTUPNI FONDOVI	9
2.1.1 PROGRAMSKO RAZDOBLJE OD 2007. DO 2013. GODINE	10
2.1.2 PROGRAMSKO RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020. GODINE	12
2.1.3 PROGRAMSKO RAZDOBLJE OD 2021. I 2027. GODINE.....	12
2.2 FINANCIJSKA SURADNJA REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE UNIJE ..	13
3. FONDOVI EUROPSKE UNIJE.....	15
3.1 EUROPSKI FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ	16
3.2 EUROPSKI SOCIJALNI FOND.....	17
3.3 KOHEZIJSKI FOND	20
3.4 EUROPSKI POLJOPRIVREDNI FOND ZA RURALNI RAZVOJ	21
3.5 EUROPSKI FOND ZA POMORSTVO I RIBARSTVO.....	21
4. PRIPREMA PROJEKTA	23
4.1 FAZE PROJEKTNIH CIKLUSA.....	25
4.1.1 Faza programiranja.....	25
4.1.2 Faza identificiranja	25
4.1.3 Faza formuliranja	25
4.1.4 Faza provedbe ili implementacije	26
4.1.5 Faza praćenja provedbe projekta, evaluacija i vrednovanje.....	26

4.2	ULOGE I ODGOVORNOST SUDIONIKA PROJEKTA S NAGLASKOM NA ESF	27
4.3	PRIORITETI I AKTIVNOSTI	28
5.	POSTUPAK PRIPREME PROJEKTA	34
5.1	POTPISIVANJE UGOVORA I DODJELA FINANCIJSKIH SREDSTAVA	35
6.	PRIMJER PROJEKTA: „PROJEKTNI PRIJEDLOG 54 +“	36
6.1	ANALIZA PROBLEMA	36
6.2	ANALIZA DIONIKA	38
6.3	RAZVOJNA TEMA	39
6.4	POPIS DIONIKA (IDENTIFIKACIJA)	40
6.5	MATRICA VAŽNOSTI I UTJECAJA	40
6.6	POTENCIJALNE ULOGE U PROJEKTU	41
6.7	KRITERIJI ZA ODABIR STRATEGIJE	41
6.8	LOGIČKA MATRICA 54+	44
7.	PRIMJERI REALIZIRANIH PROJEKATA FINANCIRANIH IZ ESF	46
7.1	PROJEKT: ZAŽELI BOLJI ŽIVOT U OPĆINI STRIZIVOJNA	46
7.1.1	Primjer Javnog natječaja Općine Strizivojna za projekt „ZAŽELI“	48
7.1.2	Utjecaj projekta na krajnje korisnike i zaposlenike	50
7.2	PROJEKT: „Zaželi za Zagreb“, Grad Zagreb	50
7.3	PROJEKT: „Svi Zajedno 2“, Grad Đakovo	51
7.4	PROJEKT: „Želim raditi, želim pomoći“, Grad Novska	52
7.5	PROJEKT: „želim edukacijom nastaviti aktivno“, Grad Sisak	52
7.6	PROJEKT: „OSIGURAJMO IM JEDNAKOST“	53
7.7	PROJEKT: „UČIMO ZAJEDNO“	53
8.	ANALIZA ISKORIŠTENOSTI EU FONDOVA U RH	55

9. ZAKLJUČAK	57
10. IZJAVA	59
11. POPIS LITERATURE.....	60
11.1 KNJIGE I RADOVI	60
11.2 INTERNETSKI IZVORI.....	60
12. POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA	62
12.1 POPIS SLIKA.....	62
12.2 POPIS TABLICA.....	62
ŽIVOTOPIS.....	63

SAŽETAK

U ovom završnom radu za početak će biti riječi o Europskoj uniji kao organizaciji i njezinom djelokrugu djelovanja. Kroz ovo poglavlje daje se i kratak pregled financijske suradnje između Hrvatske i Europske unije i to kroz CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD sustave u doba prije ulaska Hrvatske u Europsku uniju kao fondove za pomoć i razvoj zemlje. Drugo poglavlje govori o pristupnim pregovorima Hrvatske i Europske unije i tijekom istih kroz financijska davanja Europske unije. Nadalje se obrađuju fondovi Europske unije s naglaskom na: Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj, Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo, uz opis faza projektnog ciklusa. Slijedi prikaz osnivanja Europskog socijalnog fonda. Kroz ovo poglavlje opisane su uloge i odgovornosti sudionika, prioriteta i aktivnosti te se opisuju faze razvoja europskog socijalnog fonda po aktivnostima i prioritetima kroz razdoblja. Opisana razdoblja su razdoblje 2007.-2013., razdoblje između 2014.- 2020. te razdoblje između 2021. i 2027. Slijedi prikaz pripreme projekta kroz potrebnu pripremnu dokumentaciju, uz istraživanje što i na koji način se može realizirati projektnim prijedlogom. Nadalje, rad opisuje primjer uspješno provedenih projekata u Hrvatskoj financiranih od strane Europske unije iz raznih fondova. Za primjere su odabrani projekt „Zaželi“ u Općini Strizivojna, u kojem je opisan i postupak zapošljavanja radnika ciljane skupine te utjecaj financijskih sredstava na ciljane skupinu i krajnje korisnike projekta te drugi projekti. Slijedi prikaz realiziranog projekta: „OSIgurajmo im JEdnaKost“ i projekta „Učimo zajedno 4“.

Ključne riječi: Europski fondovi, Socijalna politika, Projekti Europske Unije

EUROPEAN UNION FUNDS FOCUSING ON THE EUROPEAN SOCIAL FUND IN THE REPUBLIC OF CROATIA

ABSTRACT

This final paper will discuss the European Union as an organization and its scope of action. This chapter gives a brief overview of the financial cooperation between Croatia and the European Union through the CARDS, PHARE, ISPA, and SAPARD systems, as the funds for aid and development of the country at the time before Croatia's accession to the European Union. The second chapter talks about the accession negotiations between Croatia and the European Union and their course through the financial contributions of the European Union. European Union funds are also discussed with an emphasis on European Regional Development Fund, European Social Fund, Cohesion Fund, European Agricultural Fund for Rural Development, and European Maritime and Fisheries Fund, with a description of the stages to the project cycle. Further, the establishment of the European Social Fund is described. This chapter describes the roles and responsibilities of the participants, priorities, and activities, and describes the stages of the development of the European Social Fund per activities and priorities through the periods. The periods described are the periods between 2007 - 2013, 2014 - 2020, and 2021 - 2027. This is followed by a description of the preparation of the project through the necessary preparatory documentation, along with research into what and how the proposed project can be realized. Furthermore, the paper shows examples of successfully implemented projects in Croatia financed by the European Union from various funds. The "Zaželi" project in the Municipality of Strizivojna was selected as an example, which describes the procedure of hiring workers of a specific target group, as well as the impact of financial resources on the target group, the end users and other projects. This is followed by a description of a realized project: "OSIgurajmo im JEdnaKost" and the project "Učimo zajedno 4".

Key words: European funds, Social politics, EU Projects

1. UVOD

Predmet istraživanja ovog rada su projekti Europske unije, odnosno provedba projekata sufinanciranih iz Europskog socijalnog fonda u Republici Hrvatskoj, s posebnim naglaskom na projekt ZAŽELI. Tim projektom doprinosi se ostvarenju socijalne dimenzije kao i osiguranju jednakih mogućnosti školovanja i zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba.

Cilj istraživanja je da se na primjerima projekata financiranih iz Europskog socijalnog fonda analizira na koji način se mogu koristiti ta sredstva, te kakva je njihova iskoristivost na području Republike Hrvatske.

U radu su postavljene dvije hipoteze:

H1: Republika Hrvatska realizirala je veliki broj projekata ZAŽELI koji su financirani iz Europskog socijalnog fonda i povučena su sva raspoloživa sredstva.

H2: Projekt ZAŽELI značajan je i rješava problem teško zapošljivih osoba, konkretno žena kojima je i namijenjen.

Prilikom izrade rada korištene su metode deskripcije (opisivanja pojmova), metoda analize kod istraživanja i analiziranja čimbenika vezanih uz temu rada, te metoda komparacije podataka.

1.1 STRUKTURA I SADRŽAJ RADA

U prvom dijelu rada teorijski se obrađuje tema. Navodi se povijesni pregled, te su objašnjeni pojmovi koji se odnose na Europske fondove, njihova podjela, te kako funkcioniraju.

Drugi dio rada govori o pristupnim pregovorima Republike Hrvatske i Europske unije. Zatim se obrađuju fondovi Europske unije s naglaskom na Europski socijalni fond. Slijedi prikaz ESF i opis programskih razdoblja po godinama. U sljedećem poglavlju prikazuje se priprema projekta, te potrebna dokumentacija za prijavu i financiranje iz Europskog socijalnog fonda. Zatim se navode primjeri uspješno provedenih projekata, te analiziranje podataka.

Europska unija svoje najveće proširenje u povijesti ostvarila je 1. svibnja 2004. godine te od tada pomaže svojim nerazvijenim članicama da dosegnu stupanj razvijenosti vodećih europskih zemalja. Organizacija pretpristupnih fondova za zemlje srednje i istočne Europe započela je

padom komunizma i to programima PHARE koji je bio namijenjen prvenstveno za Poljsku i Mađarsku. Slijedio je program ISPA i CARDS.

Što zbog rata, što zbog političke izoliranosti Hrvatska je u odnosu na druge europske zemlje, relativno kasno počela koristiti financijske programe pomoći Europske unije. Ulazna ili pretpristupna faza zahtijevala je potpunu reformu sudstva, gospodarstva, cjelokupne interne politike, odnosno usuglašavanje interne politike sa Kohezijskom politikom Europske unije. Kohezijska politika ima za cilj ublažiti gospodarske i socijalne razlike koje postoje između zemalja regije kao i jačanje globalne konkurentnosti europskog gospodarstva. Prema tome Hrvatska je morala urediti odnose sa susjednim zemljama te svoju unutarnju socijalnu i gospodarsku politiku kroz postavku i definiranje strateških dokumenata što joj je i omogućilo korištenje sredstava iz programa OBNOVA koji je trajao od 1996. do 2000. godine, ali sa vrlo ograničenim sredstvima. Od 2000. do 2004. godine, Hrvatska je koristila sredstva iz programa CARDS koja su bila namijenjena zemljama Zapadnog Balkana. Stjecanjem statusa države kandidatkinje za članstvo u Europskoj uniji otvorili su se novi programi: PHARE, ISPA i SAPARD koji su 2007. do 2013. godine, bili zamijenjeni jedinstvenim programom pomoći – IPA.

Stjecanjem statusa punopravne članice, Hrvatska se na nacionalnoj razini obvezuje donositi programske dokumente za korištenje financijskih sredstva iz navedenih fondova, a koje usvaja Europska komisija nakon provedenih konzultacija sa državom članicom, a sve to kroz nacionalni strateški okvir (NSRO) i operativni program. Operativni programi podrazumijevaju dokumente kojima se prema pojedinim sektorima određuju ključne mjere za ostvarivanje prioriteta te načina njihove provedbe. Operativni programi koje je Hrvatska bila obvezna donijeti, odnosno usuglasiti sa Kohezijskom politikom bili su: Operativni program Promet, Operativni program Zaštita okoliša, Operativni program Regionalna konkurentnost i Operativni program Ljudski potencijali, koji će kroz kasnije formiran Europski socijalni fond, u ovom radu biti detaljnije obrađen.¹

¹ Vlada Republike Hrvatske, <https://vlada.gov.hr/sjednice/124-sjednica-vlade-republike-hrvatske-35566/35566> (12.06.2022.)

2. POVJESNI PREGLED EUROPSKE UNIJE

Ideja o nastanku Europske unije povezuje se sa prijedlogom Winstona Churchilla o formiranju Sjedinjenih Država Europe, iznesenim 19. rujna 1946. godine, u Zürichu. Tadašnji govor rezultirao je dobrom suradnjom šest država: Francuske, Belgije, Njemačke, Italije, Luksemburga i Nizozemske, koje su u Parizu 18. travnja 1951. godine, potpisale Pariški ugovor o osnivanju Europske zajednice. Europska zajednica 1. studenoga 1993. godine, prerasta u Europsku uniju kao međuvladinu i nadnacionalnu zajednicu europskih država temeljem Ugovora o Europskoj uniji, poznat kao Ugovor iz Maastrichta. Novoosnovanoj Europskoj uniji, polovinom 1973. godine, pristupaju Irska, Danska i Velika Britanija, a 1981. godine Grčka. Krajem 1986. godine, u Europsku uniju se primaju Španjolska i Portugal, a 1995. godine Austrija, Finska i Švedska. Godine 2004. u EU primljeni su Cipar, Češka Republika, Estonija, Latvija, Mađarska, Malta, Poljska, Slovačka i Slovenija, a 2007. godine Bugarska i Rumunjska. Europska unija danas ima 27 država članica. Pravni temelj i prvi Sporazum o pridruživanju između Europske unije i Hrvatske potpisan je 29. listopada 2001. godine, a u njemu se ističe kako je ulazak Hrvatske u EU vitalni vanjskopolitički i gospodarski cilj. U prosincu 2002. Hrvatski sabor je prihvatio Rezoluciju o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, da bi 21. veljače 2003. godine, Hrvatska podnijela zahtjev za punopravno članstvo. Europsko vijeće na lipanjskom sastanku u Solunu 2003. godine potvrdilo je europsku perspektivu zemalja Zapadnog Balkana. Hrvatska u srpnju 2003. godine, dobiva upitnik s 4 560 pitanja, da bi Hrvatska vlada, u listopadu 2003. godine, uručila Europskoj komisiji odgovore na dostavljena pitanja. Europska komisija 2004. godine donosi pozitivno mišljenje o zahtjevu Republike Hrvatske za članstvo u EU. Europsko vijeće 18. srpnja 2004. godine donosi odluku kojom se Republici Hrvatskoj odobrava status države kandidatkinje za punopravno članstvo. U razdoblju od 2005. godine, pa sve do 10. lipnja 2011. godine, Hrvatska je otvarala i zatvarala ukupno 35 pregovaračkih poglavlja. Nakon zatvaranja svih pregovaračkih poglavlja, Europska komisija preporučila je primanje Hrvatske u punopravno članstvo što se dogodilo 1. srpnja 2013. godine.

Temeljna svrha stvaranja zajednice zemalja Europe temelji se, prvenstveno na investicijskoj politici koja svojim djelovanjem želi potaknuti društveno-gospodarski rast i razvoj zemalja članica i to strateški usmjerenim ulaganjima. Uspostavom slobodne trgovine, slobodnog tržišta rada, a samim strateškim ulaganjima znatno se utječe na otvaranje novih radnih mjesta, jača se konkurentnost europskog gospodarstva i poboljšava kvaliteta života građama.

Glavna politika Europske unije je kohezijska politika koja se razvila iz politike čiji je cilj bio omogućiti ravnomjerni regionalni razvoj Europske unije s pomoću potpore slabije razvijenim regijama, odnosno „smanjiti razlike među različitim regijama i zaostalost regija u najnepovoljnijem položaju:“ (prema članku 174 UFEU-a).²

2.1 PRETPRISTUPNI FONDOVI

Europska komisija je razvila novi pretpristupni instrument zvan IPA, **Instrumenta pretpristupne pomoći IPA** (eng. Instrument for Pre-Accession assistance). Svrha IPA programa je financijska pomoć jest zemljama kandidatima i potencijalnim kandidatima u provedbi potrebne političke, gospodarske i institucionalne reforme u skladu sa standardima Europske unije.

U Republici Hrvatskoj za koordinaciju programa IPA nadležno je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, dok je financijsko upravljanje u nadležnosti Ministarstva financija.

Pet komponenti IPA programa:

1. Pomoć u tranziciji i jačanje institucija
2. Prekogranična suradnja
3. Regionalni razvoj – Promet, Okoliš, Regionalna konkurentnost
4. Razvoj ljudskih potencijala
5. Ruralni razvoj (IPARD)³

Prioriteti unutar komponenti određeni su u skladu s potrebama svake pojedine države sudionice s maksimalnim prilagođavanjem njezinim specifičnostima. Za svaku pojedinu komponentu uspostavljena je operativna struktura koja se sastoji od upravljačkog i provedbenog tijela.

IPA je predstavljala nastavak prve generacije EU fondova: CARDS, PHARE, ISPA i SAPARD i ujedno bila priprema za provedbu ESI fondova.

² Službene internetske stranice Europske unije https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_hr (10.06.2022.)

³ Europski strukturni i investicijski fondovi, <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/pretpristupni-fondovi-2/>(10.06.2022.)

Slika 1: Komponente IPA programa

Izvor: priredila autorica

2.1.1 PROGRAMSKO RAZDOBLJE OD 2007. DO 2013. GODINE

U programskom razdoblju od 2007. do 2013. godine, preostala su samo tri strukturalna fonda: Europski socijalni fond (ESF), Kohezijski fond i Europski fond za regionalni razvoj.⁴ Zemljama članicama Europske unije na raspolaganju je bilo oko 75 milijardi eura iz Europskog socijalnog fonda, odnosno, 10 milijardi eura godišnje.⁵ „Financijska sredstva ESF-a dolaze iz proračuna Europske unije i dopunjavaju se nacionalnim doprinosima. Udio ESF-a u ukupnom proračunu EU-a iznosi više od 10%.“⁶

S obzirom da se sredstva strukturalnih fondova dodjeljuju državama članicama sukladno broju stanovnika, stopi nezaposlenosti i stupnju obrazovanja, Europski socijalni fond je usmjeren na smanjivanje razlika država članica Europske unije iz čega proizlazi činjenica da je cilj strukturalnog fonda stalni rast stope zapošljavanja te jačanje gospodarskog potencijala. Financijska sredstva Strukturalnog fonda Hrvatskoj su dostupna od 1. srpnja 2013. godine. Sektori koji su obuhvaćeni financiranjem kroz ESF su zapošljavanje, obrazovanje, socijalna uključenost, jačanje organizacija civilnog društva i promocija socijalnog dijaloga.⁷

⁴ Europski parlament, <https://www.europarl.europa.eu/portal/hr> (12.06.2022.)

⁵ Razdoblje 2007.-2013.-Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/razdoblje-2007-2013/> (12.06.2022.)

⁶ ESF Učinkoviti ljudski potencijali, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/razdoblje-2007-2013/> (12.06.2022.)

⁷ Razdoblje 2007.-2013.-Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/razdoblje-2007-2013/> (12.06.2022.)

„U razdoblju 2007.-2013. na snazi je Operativni program Razvoj ljudskih potencijala (OP RLJP) za koji je predviđeno ukupno 179.309.591 eura, od čega će se 152.413.107 eura financirati iz Europskog socijalnog fonda. Financijska sredstva iz ESF-a dodijeljena za OP RLJP za polugodišnje razdoblje (1.7. 2013.– 31.12. 2013.) iznosila su 70.588.239,00 eura.“⁸

Upravljačko tijelo u Hrvatskoj, OP RLJP 2007. – 2013. godine, je Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava, pri kojem je uspostavljena Uprava za upravljanje operativnim programima Europske unije te je krajnje odgovorno za upravljanje i provedbu OP-a u skladu s propisima Europske unije.⁹

„Sukladno članku 89. stavku 1. Uredbe vijeća (EZ) br. 1083/2006 od 11. srpnja 2006. o utvrđivanju općih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu i Kohezijskom fondu i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1260/1999, za konačnu isplatu sredstava utvrđuje se da država članica mora dostaviti zahtjev za plaćanje za Program u okviru „dokumenata o zaključenju“ koju čine zahtjev za konačnu isplatu i izjava o izdacima, završno izvješće o provedbi za Program te izjava o zaključenju dopunjena završnim izvješćem o kontroli.“¹⁰

Temeljem dostavljenog paketa za zaključenje Operativnog programa Razvoj ljudskih potencijala 2007. – 2013.godine, Republika Hrvatska je izvršila obveze te je 10. prosinca 2018. godine, u proračun Republike Hrvatske od strane Europske komisije izvršeno završno plaćanje u iznosu 4.615.854,36 EUR čime ukupna iskorištenost financijskih sredstava predmetnog Programa iznosi 149.408.305,06 EUR, odnosno 98,03%. Navedeni datum završnog plaćanja ujedno se smatra početnim datumom trogodišnjeg razdoblja iz članka 90. Uredbe (EZ) br. 1083/2006 u kojem dokumenti povezani s prethodno navedenom pomoći moraju biti na raspolaganju.¹¹

⁸ Razdoblje 2007.-2013.-Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/razdoblje-2007-2013/> (12.06.2022.)

⁹ Razdoblje 2007.-2013.-Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/razdoblje-2007-2013/> (12.06.2022.)

¹⁰ Razdoblje 2007.-2013.-Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/razdoblje-2007-2013/> (12.06.2022.)

¹¹ Razdoblje 2007.-2013.-Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/razdoblje-2007-2013/> (12.06.2022.)

2.1.2 PROGRAMSKO RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020. GODINE

„U ovom programskom razdoblju naglasak politika Europske unije temeljila se na četiri cilja, a to su:

- Promicanje održivog i kvalitetnog zapošljavanja i podupiranja mobilnosti radne snage,
- Promicanje socijalne uključenosti i borba protiv siromaštva i diskriminacije;
- Ulaganje u obrazovanje, osposobljavanje i strukovno osposobljavanje za vještine i cjeloživotno učenje;
- Jačanje institucijskih kapaciteta javnih tijela i zainteresiranih strana te učinkovitost javne uprave.

Uloga ESF-a ojačana je u razdoblju 2014.-2020. Uvođenjem pravno obvezujućeg minimalnog udjela od 23,1 % ukupnih sredstava za koheziju. Fond je svake godine pomogao oko 10 milijuna ljudi da se zaposle ili poboljšaju svoje vještine kako bi mogli pronaći posao u budućnosti.“¹²

2.1.3 PROGRAMSKO RAZDOBLJE OD 2021. I 2027. GODINE

„Komisija je 29. svibnja 2018. godine, donijela Prijedlog uredbe o zajedničkim odredbama (CPR) za razdoblje 2021. – 2027. godine. Uredba o zajedničkim odredbama izmijenjena je prijedlogom Komisije od 14. siječnja 2020.godine, kako bi se uključio Fond za pravednu tranziciju, a 28. svibnja 2020. godine, nakon izbijanja bolesti COVID-19 predložene su dodatne izmjene.“¹³

„Parlament je tu uredbu usvojio 23. lipnja 2021. godine, a završni akt potpisan je 24. lipnja 2021. godine. Uredbom o zajedničkim odredbama utvrđuju se financijska pravila za osam fondova tj. ESF plus, EFRR, Kohezijski fond, Fond za pravednu tranziciju, Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu, Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za upravljanje granicama i vize. Njome se utvrđuju i zajedničke odredbe koje se primjenjuju na prvih pet navedenih fondova, uključujući i ESF plus. Uredba o zajedničkim

¹² Europski socijalni fond plus, https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hr/FTU_2.3.2.pdf (12.06.2022)

¹³ Europski parlament, <https://www.europarl.europa.eu/portal/hr> (12.06.2022.)

odredbama ne primjenjuje se na tematsko područje ESF-a plus koje se odnosi na zapošljavanje i socijalne inovacije jer se njime upravlja neizravno i izravno.“¹⁴

Donesen je Višegodišnji financijski okvir (VFO), kao višegodišnji dugoročni proračun Europske unije. Njime se, u periodu od sedam godina, donose ograničenja u potrošnji Europske unije kao cjeline i to različita područja djelovanja. Sedmogodišnji proračun fleksibilniji je od prethodnih, prvenstveno radi nepredvidivih okolnosti, poput kriza i izvanrednih situacija kao što je COVID.

Sam koncept VFO temelji se na jasnoj viziji europskih prioriteta i odluci da se nastave ulaganja u područja kojima će se osigurati smanjenje društvenih i gospodarskih razlika među državama članicama i unutar njih te pridonijeti punoj zaposlenosti i gospodarskom razvitku.

Države članice trebaju izdvojiti određene iznose sredstava iz ESF-a plus za ciljane mjere koje se odnose na smanjenje siromaštva. „Države članice koje imaju razinu siromaštva djece iznad prosjeka Europske unije moraju za rješavanje tog problema, iskoristiti najmanje 5 % svojih sredstava iz ESF-a plus. Potrebno je i dodijeliti odgovarajuća sredstva za izgradnju kapaciteta za socijalne partnere i civilno društvo u državama članicama, a najmanje 0,25 % sredstava trebalo bi dodijeliti kada to zahtijevaju preporuke po državama članicama.“¹⁵

2.2 FINANCIJSKA SURADNJA REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE UNIJE

Europska unija utječe na standard građana na mnogo načina. Proračunom Europske unije u gospodarskom smislu, osiguravaju se sredstva za izgradnju željeznica, cesta, mostova, zračnih luka, plovnih puteva, dalekovoda, naftovoda, plinovoda, s druge pak strane, financiranjem edukacija i cjeloživotnog obrazovanja, neposredno se utječe na mobilnost ljudskih resursa, što u konačnici promiče kulturnu i jezičnu raznolikost, umanjuje se diskriminacija i jača održivost tržišta rada.

Financijska suradnja Hrvatske i Europske unije počela je tijekom razdoblja rata, od 1991.do 2000. godine, programom OBNOVA čija je alokacija iznosila 381,6 milijuna eura. Aktivnosti

¹⁴ Europski parlament, <https://www.europarl.europa.eu/portal/hr> (12.06.2022.)

¹⁵ Europski parlament, <https://www.europarl.europa.eu/portal/hr> (12.06.2022.)

toga projekta bile su usmjerene na poticanje povratka izbjeglica i prognanika od 1996. godine, što je zahtijevalo obnovu domova i infrastrukture.

Novi program nazvan CARDS (Community Assistance for Reconstruction, Development and Stabilization – Pomoć Zajednice za obnovu, razvoj i stabilizaciju) Hrvatskoj je ponuđen 2000. godine. Cilj projekta bio je pružiti doprinos ažuriranju i provedbi Regionalnih operativnih programa kojima su definirani prioriteti ratom pogođenih županija. Korisnici sredstava tog programa bile su regionalne i lokalne jedinice samouprave, mali poduzetnici, javne institucije i mali poljoprivrednici.¹⁶

Nakon ta dva programa slijedili su:

- a) PHARE program koji je bio pripremni program za Strukturne fondove Europske unije, koji podupiru projekte usmjerene na regionalni razvoj kao i na razvoj ljudskih resursa;
- b) ISPA, koja je bila prethodnik Kohezijskog fonda Europske unije koji se bavi velikim infrastrukturnim fondovima.¹⁷

¹⁶ Europski socijalni fond plus, https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hr/FTU_2.3.2.pdf (12.06.2022)

¹⁷ Europski strukturni i investicijski fondovi, <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/pretpristupni-fondovi-2/> (12.06-2022.)

3. FONDOVI EUROPSKE UNIJE

Kada je Hrvatska stekla status punopravne članice Europske unije, otvorile su joj se mogućnosti apliciranja te korištenja financijskih sredstava iz slijedećih fondova:

- Europski fond za regionalni razvoj;
- Europski socijalni fond;
- Kohezijski fond;
- Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj;
- Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.

Fondovi Europske unije projekte financiraju dvjema vrstama sredstava: bespovratnim ulaganjima i financijskim instrumentima ili pak, njihovom kombinacijom. Bespovratna sredstva dodjeljuju se radi promicanja politika Europske unije u područjima kao što su istraživanje i razvoj, obrazovanje, zaštita okoliša ili humanitarne pomoći. Dodjeljuju se javnim i privatnim organizacijama te u iznimnim slučajevima, fizičkim osobama. Europska unija uglavnom ne financira 100% vrijednosti projektnih aktivnosti. Najčešće financira 80% dok ostali udio financijskih sredstava osigurava sama država članica koja je korisnik projekta. Bespovratna sredstva dodjeljuju se putem poziva na podnošenje projektnih prijedloga. Druga vrsta financiranja su financijski instrumenti kao što su zajmovi, jamstva i vlasnički kapitali, pod čime se podrazumijeva financiranje kreditnih linija, garancijskih shema, fondova različitih kapitala, fondova rizičnog kapitala te druge mehanizme koji podržavaju rizike na terenu. Iz financijskih instrumenta korisnici mogu dobiti kredite po boljim uvjetima od uobičajenih od kredita komercijalnih banaka na tržištu te povoljnih jamstva. Financijski instrumenti uspostavljaju se na temelju analize tržišnog stanja i izrađenih ex-ante procjena koje opravdavaju uvođenje financijskih instrumenata u državama članicama.

„U Hrvatskoj je tako, u razdoblju od 2014. do 2020. godine, utvrđeno 11 financijskih instrumenata u sklopu operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014. – 2020.godine, i četiri financijska instrumenta u sklopu Programa ruralnog razvoja, a provode ih Hrvatska banka za obnovu i razvitak (HBOR), Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije

(HAMAG-BICRO) i Europski investicijski fond (EFI). Financijski instrumenti uspostavljeni su u područjima energetske učinkovitosti, poduzetništva i ruralnog razvoja.¹⁸

Veliki dio projekata iz fondova Europske unije dodjeljuje se putem otvorenih poziva za predlaganje projekata između kojih se biraju najbolji projekti za financiranje i to načinom ocjenjivanja putem kriterija odabira. Ovisno o vrsti projekta, potencijalnim prijaviteljima i očekivanom broju projektnih prijava, ti pozivi mogu biti otvoreni ili ograničeni, a moguće su i izravne dodjele.

Otvoreni postupak dodjele sredstava primjenjuje se kada postoji veliki broj projektnih prijedloga te se pozivom omogućuje natjecanje između svih pristiglih prijava. Takvi pozivi mogu biti privremeni i trajni. Privremeni pozivi imaju određen krajnji rok za podnošenje prijave, nakon kojeg počinje odabir projektnih prijedloga. „Kod trajnih poziva dodjela počinje nakon zaprimanja prvog projektnog prijedloga, a rok za podnošenje prijedloga ističe danom odobrenja posljednjeg projektnog prijedloga.“¹⁹ Ograničeni postupak dodjele namijenjen je unaprijed određenim prijaviteljima koji mogu biti određeni nacionalnim strateškim dokumentima, operativnim programima ili pred odabrani u postupku pred odabira. Izravna dodjela slična je ograničenom postupku dodjele, samo je razlika u tome što je u ovom slučaju za dodjelu postoji samo jedan unaprijed određeni prijavitelj.

Članicama Europske unije na raspolaganju je pet fondova iz kojih mogu financirati svoje projektne prijedloge. Stoga su, na temelju kohezijske i socijalne politike Europske unije, uspostavljeni: Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Kohezijski fond i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (Odak, Rajković i Žabojeć, 2021).

3.1 EUROPSKI FOND ZA REGIONALNI RAZVOJ

Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) osnovan je 1975. godine, s ciljem jačanja gospodarske i socijalne kohezije u Europskoj uniji ispravljanjem nejednakosti između njenih regija.²⁰ EFRR od osnivanja ima najviše alokacija od svih ostalih fondova i financira najširi spektar prioriteta te se iz njega mogu financirati ulaganja u infrastrukturu, ulaganja u pristup

¹⁸ Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020., <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/op-konkurentnost-i-kohezija/>(12.06.2022.)

¹⁹ Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, <https://strukturnifondovi.hr/wp-content/uploads/2017/11/UPUTE-ZA-PRIJAVITELJE.pdf> (12.06.2022.)

²⁰ Europski parlament, Ured u Hrvatskoj, <https://www.europarl.europa.eu/croatia/hr/sitemap.HTML>(12.06.2022.)

uslugama, produktivna ulaganja u malo i srednje poduzetništvo, opremu, softver, nematerijalnu imovinu te aktivnosti povezane sa informiranjem, komunikacijom, umrežavanjem i tehničku pomoć. Prema kohezijskoj politici Europe u razdoblju od 2021. i 2027. godine financirati će se svih pet prioriteta, odnosno tematskih koncentracija koje definiraju da će se u manje razvijenim regijama, u koje spada i Hrvatska, najmanje 25% ukupne EFRR alokacije dodijeliti prioritetnom cilju 1. „pametnija Europa“, te najmanje 30% alokacije cilju 2. „zelenija Europa“, a najmanje 8% sredstava EFRR dodjeljuje se za održivi urbani razvoj, odnosno za Europu bližu građanima. Korisnici tih sredstava su lokalne i regionalne jedinice samouprave, korporacije, državna uprava, malo i srednje poduzetništvo i civilne udruge građana (Odak i sur., 2021).

3.2 EUROPSKI SOCIJALNI FOND

Europski socijalni fond osnovan ugovorom iz Rima u svrhu poboljšanja i mobilnosti radnika je jedan od strukturnih fondova EU zajedno sa Kohezijskim fondom i Europskim fondom za regionalni razvoj. Osnovan je 1958. „Cilj ovoga fonda je smanjiti nejednakost u napretku i životnom standardu stanovnika zemalja članica EU te promicati gospodarsku i socijalnu povezanost.“²¹ Prve inicijative za osnivanje fonda krenule su 1951. godine, kada su Zapadna Njemačka, Francuska, Italija, Nizozemska, Belgija i Luksemburg potpisali Pariški ugovor kojim je osnovana Europska zajednica za čelik i ugljen. Kao ishod Pariškog ugovora osnovan je Fond za prekvalifikaciju i raspoređivanje radnika koji je bio preteča europskog socijalnog fonda 1957. godine. Rimskim ugovorom osnovana je Europska ekonomska zajednica, a s njom i europski socijalni fond čija je svrha bila unaprijediti zapošljavanje u Zajednici i povećati zemljopisnu i profesionalnu mobilnost radne snage. U samome početku sredstva iz Europskog socijalnog fonda su korištena kao naknada za izgubljena radna mjesta te su radnicima koji su izgubili posao omogućili dodatna osposobljavanja.²² Europski socijalni fond je pomogao i radnoj snazi koja je radi potrage za poslom odseljavala van domovine. Pedesetih i šezdesetih godina prošloga stoljeća, ekonomija je brzo uznapredovala pa je samim time bila i mala nezaposlenost. No, Italija je bila pogođena nezaposlenošću a njeni stanovnici predstavljali su dvije trećine ukupno nezaposlenih u Zajednici. Između 1955. i 1970. godine, skoro 9 milijuna

²¹ Vlada Republike Hrvatske, Ured za udruge, <https://udruge.gov.hr/istaknute-teme/programi-eu-za-razvoj-civilnog-drustva/europski-socijalni-fond-esf/>(12.06.2022.)

²² Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/>(12.06.2022.)

talijanskih radnih snaga odselilo je na sjever Italije ili u susjedne zemlje u potrazi za poslom. Italija je ta koja je iskoristila najviše sredstava Europskog socijalnog fonda za prekvalifikaciju ili preraspoređivanju radnika. Zapadna Njemačka je sredstva iz fonda koristila za osposobljavanja radnika koji su pretrpjeli određene ozljede na poslu. Tada je primjena sredstava iz Europskog socijalnog fonda morala biti usklađena s nacionalnim sredstvima te su sredstva korištena kroz različite projekte.²³ Privatni sektor nije mogao koristiti ta sredstva iz fonda. Godine 1971. reformiran je Europski strukturni fond te se financiranje usmjerava prema određenim ciljnim skupinama, a proračun fonda je povećan. 1975. godine, osnovan je Europski fond za regionalni razvoj. Djelovanje Europskog fonda za regionalni razvoj bilo je usmjereno na razvoj infrastrukture u slabo razvijenim regijama dok je Europski socijalni fond imao svrhu razvijanja novih vještina stanovnika Europe.²⁴ Ta dva fonda su postala poznata pod nazivom „strukturni fondovi“. Krajem 1970-ih nezaposlenost među mladima je porasla te je njeno rješavanje postalo prioritetno Europskim strukturnim fondom. Kako su sredstva iz fonda počele koristiti specifične ciljne skupine, tako se proširio i raspon korisnika na poslodavce, sindikate i privatne tvrtke. Kako su se promijenili prioriteti tako su se dogodile i promjene u samom ustroju Europskog socijalnog fonda. U tom novom sustavu zemlje članice trebale su prvo dobiti odobrenje za provedbu planiranih aktivnosti. Značajna promjena uvedena je u razdoblju od 1983. do 1988. godine, kada je uklonjen uvjet da osobe nakon završenog programa prekvalifikacije moraju raditi u novoj struci. 1983. godine, odlučeno je da će se sredstva iz Europskog socijalnog fonda usmjeravati na sve slabije razvijene regije što je rezultiralo ponovnim preustrojem fonda 1988. godine, što je za posljedicu imalo da je više od polovine sredstava fonda namijenjeno siromašnim i slabije razvijenim regijama.

Zemlje članice su izmjenjivale podatke o nezaposlenosti i kako napraviti strategije za zapošljavanja, čime su prioriteti i djelovanje fonda postali sastavnim dijelom politike tržišta rada, a što se smatralo rješenjem za sve veću nezaposlenost, te je Europski socijalni fond nastavio financirati programe osposobljavanja nezaposlenih. Kako se sama Europa počela suočavati sa starijom populacijom sve je više sredstava iz fonda izdvajano za programe osposobljavanja starijih osoba kako bi pronašli posao, odnosno, zadržali se čim duže na tržištu rada, a čime bi se stvorila ravnoteža između zaposlenih i umirovljenih, točnije, rasteretili se financijski opterećeni mirovinski sustavi.²⁵

²³ Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/>(12.06.2022.)

²⁴ Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/>(12.06.2022.)

²⁵ Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/>(12.06.2022.)

U razdoblju od 1994. do 1999. godine, sredstva strukturnih fondova udvostručena su u odnosu na prethodno proračunsko razdoblje, a više od 70% sredstava namijenjeno je provedbi projekata u najslabijim regijama. Tako je 1994. godine, osnovan Kohezijski fond, a sredstva iz tog fonda koristila su se za financiranje velikih infrastrukturnih projekata na području zaštite okoliša i prometa u slabije razvijenim zemljama/regijama.²⁶ 2000. godine, EU usvaja Lisabonsku strategiju čiji je cilj bio učiniti Uniju najnaprednijom svjetskom ekonomijom. Prioritet Lisabonske strategije bilo je povećanje ukupne stope zaposlenosti na 70%, a stope zaposlenosti žena na iznad 60%. Naknadno, definiran je još jedan cilj: povećanje stope zaposlenosti starijih radnika na 50% do 2010. godine.

„Korisnici financijskih sredstava iz Europskog socijalnog fonda su javna uprava, udruženja radnika i poslodavaca, nevladine organizacije, odnosno civilne udruge građana.

Aktivnosti koje se mogu financirati iz ESF-a su:

- ulaganja u ljudske resurse gdje se podrazumijeva cjeloživotno učenje, inovacije i poduzetništvo, usavršavanje vještina za upravljanje, profesionalno usmjeravanje i obuka predavača u različitim stručnim područjima;
- podrška povratku nezaposlenih među aktivnu radnu snagu kao što su financiranje seminara, treninga, cjeloživotnog učenja;
- prilagodba gospodarskih promjena, odnosno, produktivnija organizacija rada, ciljanje znanja i vještina, zapošljavanje i obuka;
- lakši pristup tržištu rada modernizacijom i jačanjem institucija i donošenjem aktivnih mjera zapošljavanja;
- socijalna uključenost borbom protiv diskriminacije, zapošljavanjem marginalnih skupina društva, pružanjem pomoći i usluga; i
- rad službi za zapošljavanje umrežavanjem s istraživačkim centrima, izradom i provedbom studija o potrebama za određenim profilom radne snage.²⁷

Europski socijalni fond plus (ESF plus) u razdoblju od 2021. do 2027. godine, glavni je instrument Europske unije za ulaganje u ljudski resurs i financiranje Europskog stupa socijalnih

²⁶ Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/>(12.06.2022.)

²⁷ Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/>(12.06.2022.)

prava donesenog 2017. godine. Europski stup socijalnih prava sastoji se od 20 ključnih načela podijeljenih u tri kategorije: jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, pravedni uvjeti rada i socijalna zaštita i uključenost.

Ukupna financijska sredstva na raspolaganju kroz ESF plus za razdoblje od 2021. do 2027. godine iznose 99,2 milijarde eura i podijeljene su u za tematsko područje u okviru cilja „Ulaganje u rast i radna mjesta“, a ukupna alokacija za područje cijele Europe iznosi 98,5 milijardi eura i provodi se po modelu podijeljenog upravljanja, odnosno kroz nacionalne operativne programe. Za drugo tematsko područje „Zapošljavanje i socijalne inovacije“, alokacija iznosi 762 milijuna eura i provodi se po modelu izravnog i neizravnog upravljanja (Odak i sur., 2021).

3.3 KOHEZIJSKI FOND

Kohezijski fond osnovan je 1993. godine, kako bi se pridonijelo općem cilju jačanja ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije, pružanjem financijskih doprinosa u područjima okoliša i transeuropskih mreža u području prometne infrastrukture.²⁸ Prvenstveno je namijenjen za države članice Europske unije čiji bruto nacionalni dohodak po stanovniku ne prelazi 90% prosjeka Europske unije, prvenstveno radi smanjenja regionalnih nejednakosti, jačanja jedinstvenog tržišta i promicanja stabilnog i održivog razvoja Europske unije. Korisnici sredstava Kohezijskog fonda su jedinice lokalne samouprave i poduzetnički sektor. Fondom se mogu financirati samo prioriteti: „Zelena Europa“ i „Povezanija Europa“ sa ciljevima kao što su poticanje inovativne i pametne Europe, energetske učinkovitosti, zaštite okoliša, razvoj pametne sigurne mreže koja je otporna na klimatske promjene, zatim Europa s istaknutijom socijalnom komponentom i Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih područja i lokalnih inicijativa (Odak i sur., 2021).

²⁸ EU fondovi, <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/>(12.06.2022.)

3.4 EUROPSKI POLJOPRIVREDNI FOND ZA RURALNI RAZVOJ

Strateške smjernice za ruralni razvoj definiraju strateški smjer Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj.²⁹ Ovim se fondom pospješuje upravljanje i kontrola politike ruralnog razvoja. Korisnici su poljoprivredni gospodarski subjekti, organizacije, udruge, sindikati. „Iz fonda se mogu financirati aktivnosti vezane uz:

- poticanje transfera znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima;
- jačanje konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede i povećanje održivosti gospodarstva;
- promicanje organizacije prehrambenog lanca i upravljanje rizicima u poljoprivredi;
- obnovu, očuvanje i promicanje ekološke ovisnosti o poljoprivredi i šumarstvu;
- promicanje učinkovitosti resursa i pomak potpora prema niskim razinama ugljičnog dioksida i klimatski prilagodljivoj poljoprivredi, prehrani i šumarstvu;
- promicanje socijalne uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj ruralnih područja“.³⁰

„Korisnici tog fonda su poljoprivredni gospodarski subjekti, poljoprivredne organizacije, udruge i sindikati, udruge za zaštitu okoliša, organizacije koje pružaju usluge u kulturi zajednice, uključujući medije, udruge žena, poljoprivrednici, šumari i mladi.“³¹

3.5 EUROPSKI FOND ZA POMORSTVO I RIBARSTVO

Europski fond za ribarstvo financira aktivnosti od istraživanja tržišta do modernizacije flote i smanjenja ribarskih kapaciteta. Aktivan je od 2006. godine, a korisnici su gospodarski subjekti i udruge.

²⁹ EU projekti, <https://www.eu-projekti.info/fond/europski-poljoprivredni-fond-za-ruralni-razvoj> (12.06.2022.)

³⁰ Europski strukturni i investicijski fondovi, <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/>, (12.06.2022.)

³¹ Europski strukturni i investicijski fondovi, <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/>, (12.06.2022.)

„Iz fonda se mogu financirati aktivnosti vezane uz održivi razvoj ribarstva, akvakulture i ribolovnih područja, naknade za dodatne troškove u najudaljenijim regijama za ribarske proizvode i akvakulturu i integriranu pomorsku politiku i popratne mjere“.³²

³² Europski strukturni i investicijski fondovi, <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/>, (12.06.2022.)

4. PRIPREMA PROJEKTA

Da bi projekti bili prihvatljivi, odnosno, iz faze projektnog prijedloga prešli u fazu projekta koji se može financirati, prvenstveno se na razini države, moraju izraditi operativni planovi za naredno sedmogodišnje razdoblje. Operativni programi moraju sadržavati ostvarive ciljeve, pokazatelje kojima će se mjeriti realiziranost projekta, vrste projekata koji će se financirati i visinu financijskih sredstava. Pojedini projekti na nacionalnoj razini umanjena su verzija operativnih programa donesenih na razini države. Naime, kod raspisivanja poziva za podnošenje prijedloga projekata, prijaviti se mogu projektni prijedlozi koji zadovoljavaju uvjete operativnog programa u određenom području. Primjer toga je Operativni plan za socijalnu politiku Hrvatske upućen Europskoj komisiji Europskog socijalnog fonda. Nakon izvršenih konzultacija i provjere funkcionalnosti i ispravnosti plana, određuju se financijska sredstva koja se dodjeljuju nadležnim ministarstvima na nacionalnoj razini. Sukladno tome, država, odnosno nadležno ministarstvo, objavljuje javni poziv za prikupljanje projektnih prijedloga sa uvjetima sukladnim prethodnom Operativnom programu. Projektni prijedlozi pristigli nadležnom ministarstvu, prolaze više nivoa pregleda i bodovanja te na temelju dovoljne količine bodova, prelaze na razinu odobrenja, odnosno prihvatljivosti i dodjele sredstava. Neki javni pozivi fleksibilniji su od drugih te u fazi provjere dokumentacije dozvoljavaju naknadnu dostavu dokumentacije koja eventualno nedostaje, ili pak, mogućnost ispravka ili dorade prijedloga. Drugi prijedlozi, koji su češći, imaju strogo definirane uvjete i svako kršenje ili eventualni nedostaci eliminiraju ih iz daljnjih faza natjecanja.

U javnim pozivima navode se svi podaci relevantni za određeni natječaj, prijavu projekta, postupak odabira te samu provedbu projekta.

Prema autorima:

„Pozivi najčešće sadržavaju sljedeće dokumente:

-Sažetak poziva što je kratki dokument koji navodi naziv poziva, kod poziva, informacije o cilju i svrsi poziva, ukupno raspoloživim sredstvima, predviđenom intenzitetu potpore, prihvatljivim prijaviteljima, partnerima i aktivnostima i roku prijave;

- Upute za prijavitelje, kao glavni dokument poziva koji sadrži sve relevantne informacije o pozivu, uključujući:

1. opće informacije – strateški i zakonodavni okvir, odgovorna tijela, svrhu i cilj poziva; financijsku alokaciju, iznos i intenzitet potpore i obvezu vlastitog udjela, informacije o državnim potporama;

2. pravila poziva – prihvatljivost prijavitelja i partnera, prihvatljivost i neprihvatljivost projektnih aktivnosti, prihvatljivost izdataka, prihvatljivi i neprihvatljivi troškovi, horizontalna načela;

3. informacije o prijavi na poziv – izgled i sadržaj projektnog prijedloga, podnošenje projektnog prijedloga, rok za predaju projektnog prijedloga, objava rezultata poziva;

4. informacije o postupku dodjele – faze postupka dodjele, postupka dodjele, prigovori i ugovaranja; i

5. odredbe koje se odnose na provedbu projekta – razdoblje provedbe projekta, nabava, provjere upravljanja projektom, podnošenje zahtjeva za predujam i nadoknadu sredstava, povrat sredstava, revizija projekta, informiranje i vidljivost, zaštita osobnih podataka.

- Obrasci, kao sastavni dio Javnog poziva su predložci obrazaca koji se moraju predati u projektnoj prijavi, a to su: prijavni obrazac, izjava prijavitelja i partnera o istinitosti podataka, izjava o izbjegavanju dvostrukog financiranja i usklađenosti s uputama za prijavitelja te ostali obrasci ovisno o pozivu“ (Odak i sur., 2021: 199).

Tablica 1 Tijek pripreme projekata za financiranje

1.	Priprema operativnih programa	Upravljačka tijela i Europska komisija u operativnim programima određuju ciljeve koji se žele postići i vrste projekata koje će financirati.
2.	Priprema i objava poziva	Upravljačka i posrednička tijela detaljno definiraju ciljeve i pokazatelje poziva te prihvatljive prijavitelje i troškove na projektima.
3.	Priprema i prijava projekta	Korisnici pripremaju projekte u skladu s uputama iz poziva te ih prijavljuju za financiranje putem sustava e-fondovi.
4.	Provedba i postupak dodjele	Upravljačka i posrednička tijela provode postupak dodjele u kojem kvalitetno ocjenjuju projekte na temelju kriterija odabira.
5.	Provedba projekta	Za projekte koji su odabrani za financiranje počinje provedba nakon potpisivanja ugovora.

Izvor: pripremila autorica prema Odak, Rajaković i Žabojeć: *Financijska perspektiva Europske unije 2021. – 2027. s naglaskom na kohezijsku politiku*

4.1 FAZE PROJEKTNIH CIKLUSA

Prema autorima:

„Faze projektnog ciklusa su:

- Faza programiranja
- Faza identificiranja
- Faza formuliranja
- Faza provedbe ili implementacije
- Faza praćenja provedbe projekta, evaluacija i vrednovanje“ (Bošnjak, 2018: 18).

4.1.1 Faza programiranja

Faza programiranja može se nazvati i „detekcijom problema“. Svrha faze programiranja jeste detektiranje postojeće problematike, odnosno definiranje potrebe u određenom nacionalnom području te definiranje uzroka i posljedica postojećeg problema. Ova faza neophodna je kako bi budući projekt uopće imao smisao i u konačnici riješio problematiku te bio koristan za krajnje korisnike. U toj fazi treba obratiti pozornost i na potencijalne negativne okolnosti kako bi ih se, kasnijom provedbom aktivnosti umanjivalo i izbjegavalo.

4.1.2 Faza identificiranja

Faza identificiranja je faza u kojoj određenim aktivnostima, dolazi do boljeg razumijevanja problema, procjenu samih potreba i definiranje kapaciteta i resursa koje je potrebno izgraditi, odnosno, u koje je potrebno ulagati određena sredstva kako bi se u konačnici podigla kvaliteta života. Uočeni problem mora biti jasno istražen i definiran zajedno sa svim okolnostima koje su dovele do njegovog stvaranja i održivosti. Važnost takvog pristupa pokazuje se u kasnijim fazama projekta prilikom provođenja samih aktivnosti prijedloga.

4.1.3 Faza formuliranja

Faza formuliranja je detaljna razrada samog projekta koja mora obuhvaćati sve aktivnosti koje vode ka rješavanju postojećeg problema, kao i aktivnosti koje se planiraju poduzimati sukladno krovnoj politici Europske unije. Iz navedenog proizlazi da je faza formuliranja sveobuhvatan i detaljan prikaz svake pod-faze i uključuje opisni način prikaza svake pojedine aktivnosti, prikaz troškova nastalih tijekom tih aktivnosti te prikaz troškova potrebnih za uklanjanje problema, te opis načina održivosti projekta u razdoblju kada sve aktivnosti završe. Jednostavnije rečeno:

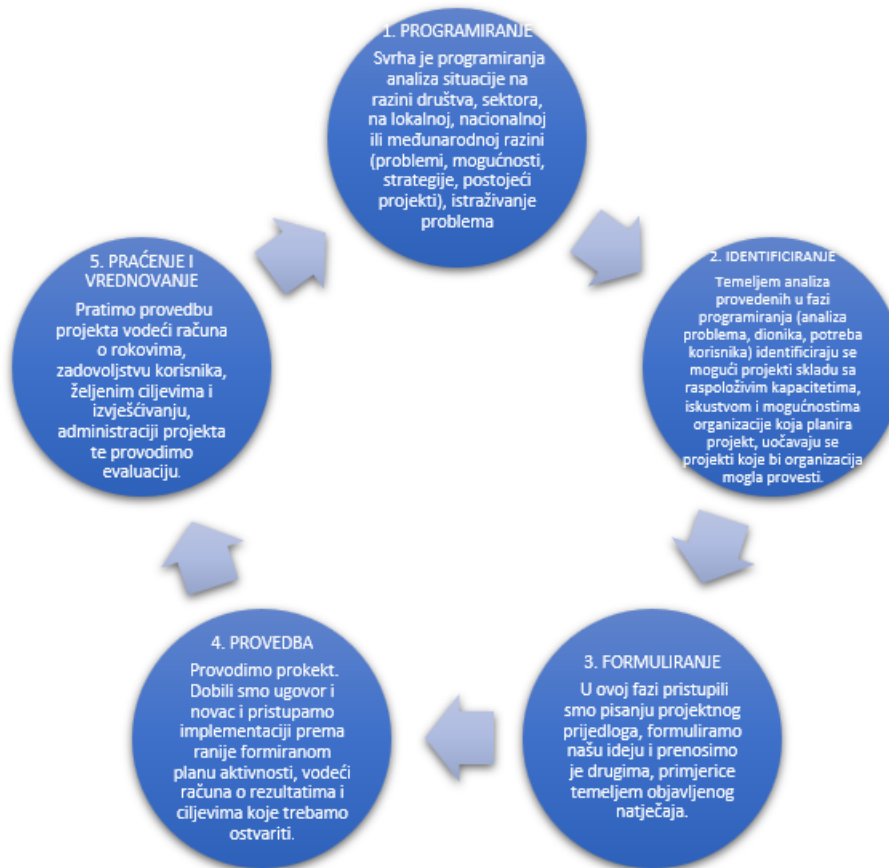
faza formuliranja je detaljna razrada ideje koja će nadležne organe uvjeriti u isplativost i održivost same te ideje.

4.1.4 Faza provedbe ili implementacije

Faza provedbe ili implementacije slijedi nakon pozitivne ocjene projekta, a odnosi se na samu provedbu projekta. Nakon potpisivanja ugovora o financiranju određenog projekta, te doznačivanja financijskih sredstava, ili određenog dijela sredstava, počinje se sa provedbom aktivnosti. U nekim projektima financijska sredstva dodjeljuju se kvartalno, u nekima odmah u cjelokupnom iznosu, dok neka predviđaju povratnu doznaku, odnosno povrat sredstva nakon završetka aktivnosti. Način refundiranja sredstava nakon izvršenih aktivnosti, a na temelju izvještaja, dodjeljuju se uglavnom u gospodarskom sektoru gdje su korisnici manje i srednje poduzetništvo. Cjelokupno i kvartalno doznačivanje sredstava prije izvršavanja projektnih aktivnosti specifična su u Europskom socijalnom fondu, a ponekad i u Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj što ovisi o samom korisniku sredstava.

4.1.5 Faza praćenja provedbe projekta, evaluacija i vrednovanje

Faza praćenja provedbe projekta jeste kontinuirano izvještavanje izvršenih aktivnosti, što podrazumijeva pisani izvještaj uz dokaz namjenske potrošnje pristiglih sredstava tijelu za nadzor (na nacionalnoj razini to je nadležno ministarstvo). Svaki izvještaj koji se podnosi, u prethodno zadanom periodu, najčešće se podnosi kao uvjet sljedeće isplate. Svrha ove faze je da se na vrijeme uoče mogući problemi u provedbi projekta te kako bi se pravovremeno reagiralo. Neki pozivi omogućuju promijene nastale tijekom provođenja aktivnosti te određeni postotak odstupanja od onog što je bilo najavljeno u projektnoj dokumentaciji, a da se pri tome ne izlazi iz osnovnog koncepta i ne razilazi od osnovnog cilja projektnog prijedloga.

Slika 2 SHEMATSKI PRIKAZ FAZA PRAĆENJA

Izvor: izradila autorica prema (Bošnjak,2018)

4.2 ULOGE I ODGOVORNOST SUDIONIKA PROJEKTA S NAGLASKOM NA ESF

Sredstva iz Europskog socijalnog fonda dostupna su zemljama članicama. Svaka zemlja, zajedno sa Europskom komisijom, dogovara operative programe za provedbu projekata financiranih sredstvima iz fonda. Ti programi sadrže prioritete i ciljeve koji se financiraju sredstvima Europskog socijalnog fonda. Ciljevi programa ostvaruju se provedbom istih od strane korisnika projekta. Oni osmišljavaju projekt, apliciraju za sredstvima i ukoliko dobiju potrebna sredstva, provode projekt. Europski socijalni fond djeluje na način da sufinancira projektne prijedloge . Ono se koristi tako da financijska potpora Europske komisije dolazi uvijek sa potporom države ili privatnim udjelom. Iznos koji se dodjeljuje ovisi o više faktora, a najčešće iznosi 80% od ukupnih troškova samoga projekta i to je navedeno u pozivu za podnošenje prijedloga. U nekim pozivima određeno je financijsko sudjelovanje jedinica lokalne samouprave, a u nekima je određeno da sudionik sam financira 20% projekta ili sa partnerima

sudionicima u projektu. To je najčešće u pozivima u kojima je obavezno sudjelovanje jedinica lokalne samouprave (općina, grad, županija). U projektnim prijedlozima gdje je uvjetovano ulaganje do 20% vlastitih sredstava, druge ustanove, jedinice lokalne samouprave, udruge, institucije mogu i najčešće jesu, partneri u provođenju projektnih aktivnosti. No, uvijek je unaprijed određena prihvatljivost odnosno neprihvatljivost potencijalnih partnera.

Sustav za upravljanje sastoji se od sljedećih tijela:

- Upravljačko tijelo;
- Tijelo za ovjeravanje;
- Revizijsko tijelo;
- Odbor za praćenje.

4.3 PRIORITETI I AKTIVNOSTI

Europski socijalni fond podupire različite aktivnosti, ovisno o potrebama tržišta.

U priloženoj tablici prikazani su opći prioriteti i aktivnosti ESF-a, budući da su same zemlje članice odgovorne za razvoj nacionalnih i regionalnih prioriteta.

Tablica 2 Prioriteti i aktivnosti u sklopu ESF-a

Prioriteti	Aktivnosti
Povećanje prilagodljivosti radnika, poduzeća i poduzetnika u odnosu na ekonomske promjene.	<p>Cjeloživotno učenje i ulaganje u ljudske resurse, s naglaskom na radnike te mala i srednja poduzeća, kroz:</p> <ul style="list-style-type: none">• razvoj i provedbu sustava i strategija, uključujući naukovanja, kojima se omogućuje bolji pristup osposobljavanju, osobito za niskokvalificirane i starije radnike;• razvoj kvalifikacija i kompetencija;• diseminaciju informatičkih i komunikacijskih tehnologija;• e-učenje;• 'zelene' tehnologije i vještine upravljanja;• promicanje poduzetništva, inovacija i poslovnih inkubatora.
	<p>Razvoj i osmišljavanje inovativnih i produktivnih oblika organizacije rada, uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none">• bolje zdravstvene i sigurnosne uvjete rada;• utvrđivanje budućih zahtjeva za vještinama i zanimanjima;• razvoj specifičnih usluga zapošljavanja, osposobljavanja i podrške, uključujući i podršku radnicima koji su postali viškom uslijed restrukturiranja tvrtke ili sektora.

Prioriteti	Aktivnosti
<p>Poboljšani pristup zapošljavanju i održivo uključivanje na tržište rada za nezaposlene i neaktivne osobe.</p> <p>Sprječavanje nezaposlenosti, posebice dugoročne i nezaposlenosti mladih, poticanje aktivnog starenja i dugotrajnijeg radnog vijeka te povećano sudjelovanje na tržištu rada.</p>	<p>Modernizacija i jačanje ustanova koje posreduju na tržištu rada, posebice zavoda za zapošljavanje, i drugih relevantnih inicijativa u kontekstu strategija za zapošljavanje Europske Unije i zemalja članica.</p>
	<p>Provedba aktivnih i preventivnih mjera za rano utvrđivanje potreba pomoću individualiziranih akcijskih planova i individualne potpore, poput:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osposobljavanja, osmišljenog prema specifičnim potrebama; pomoć u potrazi za poslom, zbrinjavanje viškova radne snage i razvoj mobilnosti; • samozapošljavanja i pokretanja poduzeća, između ostalog, i zadruga; • poticaja za aktivno sudjelovanje na tržištu rada; • mjera prilagođenih za očuvanje radnih mjesta osoba starije životne dobi; • mjera za usklađivanje privatnog i poslovnog života, poput olakšanog pristupa uslugama skrbi za djecu i nemoćne osobe.
	<p>Uobičajene i specifične aktivnosti za poboljšanje pristupa tržištu rada, povećanje održivog sudjelovanja i napredovanja žena na tržištu rada i smanjenje rodne diskriminacije prilikom zapošljavanja, uključujući rješavanje problema nejednakih plaća muškaraca i žena za iste poslove.</p>
<p>Specifične inicijative kojima bi se povećalo sudjelovanje migranata na tržištu rada i unaprijedila njihova društvena integracija, omogućila zemljopisna i profesionalna mobilnost radnika i integracija na prekogranična tržišta rada, između ostalog, savjetovanjem, usavršavanjem stranih jezika i priznavanjem stečenih vještina i kompetencija.</p>	

Prioriteti	Aktivnosti
Jačanje socijalne uključenosti osoba u nepovoljnom položaju, s naglaskom na njihovu održivu integraciju na tržište rada i borbu protiv svih oblika diskriminacije u zapošljavanju	<p>Smjernice za integraciju i pristup tržištu rada za osobe u nepovoljnom položaju, poput osoba pogođenih socijalnom isključenošću, osoba koje su prijevremeno napustile školovanje, pripadnika manjina, osoba s posebnim potrebama i osoba koje brinu o nemoćnima, i to kroz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mjere za zapošljavanje, između ostalog, i na području socijalne ekonomije; • pristup strukovnom obrazovanju i osposobljavanju; • prateće inicijative i odgovarajuće oblike potpore koji povećavaju mogućnosti za zapošljavanje.
	<p>Prihvaćanje različitosti na radnom mjestu i borba protiv diskriminacije prilikom zapošljavanja i napredovanja. Podizanje svijesti građana planiranjem i provedbom promotivnih aktivnosti, sudjelovanjem lokalnih zajednica i poslodavaca te promicanjem lokalnih inicijativa za zapošljavanje.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • razvoj i uvođenje reformi u sustavima obrazovanja i osposobljavanja u svrhu povećanja zapošljivosti; • usklađivanje inicijalnog i kontinuiranog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja s potrebama tržišta rada; • kontinuirano usavršavanje nastavnog osoblja temeljeno na inovativnom pristupu i razvoju društva znanja.
	<p>Aktivnosti umrežavanja između visokoobrazovnih ustanova, istraživačkih i tehnoloških centara te poduzeća.</p>
Jačanje ljudskog kapitala	<p>Provedba reformi u sustavima obrazovanja i osposobljavanja, s posebnim naglaskom na unaprjeđenje vještina potrebnih za razvoj društva znanja.</p> <p>Pojačano sudjelovanje u procesu cjeloživotnog učenja.</p>
	<p>Pojačano sudjelovanje u obrazovanju i osposobljavanju tijekom cijelog života, između ostalog, i u inicijativama usmjerenim na smanjenje broja osoba koje prijevremeno napuštaju školovanje i na smanjenje rodne segregacije te na poboljšani pristup kvalitetnom inicijalnom i kontinuiranom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te tercijarnom obrazovanju.</p>
	<p>Razvoj ljudskih potencijala u području istraživanja i inovacija, prvenstveno kroz provedbu poslijediplomskih studija i izobrazbu istraživača.</p>

Prioriteti	Aktivnosti
Jačanje institucionalnih kapaciteta i unaprjeđivanje učinkovitosti javne uprave i javnih službi na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini te, gdje je relevantno, socijalnih partnera i nevladinog sektora, s naglaskom na reforme, učinkovitije donošenje i provedbu propisa te kvalitetnije upravljanje, posebice u gospodarstvu, obrazovanju, zaštiti okoliša, pravosuđu i socijalnoj skrbi.	Mehanizmi za unaprjeđenje razvoja kvalitetnih politika i programa, praćenja i evaluacije, između ostalog, putem studija, statističkog praćenja i stručnih savjetovanja, potpore suradnji i koordinaciji među odjelima te dijaloga između relevantnih javnih i privatnih tijela.
	Izgradnja kapaciteta za provedbu politika i programa u relevantnim područjima, između ostalog, i u zakonodavstvu, i to putem kontinuiranog osposobljavanja uprave i osoblja te podrške ključnim službama, inspektoratima i socioekonomskim čimbenicima, uključujući socijalne partnere i relevantne nevladine organizacije te kroz udruženja stručnjaka.
Promicanje partnerstava, sporazuma i inicijativa kroz umrežavanje relevantnih dionika, poput socijalnih partnera i nevladinih organizacija, na transnacionalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini da bi se pokrenule reforme za zapošljavanje i uključivanje na tržište rada.	

Izvor: Europski socijalni fond i razvoj inovacija u strukovnim školama, https://www.asoo.hr/wp-content/uploads/2020/05/ESF_SVE_prirucnik_3_odobreno.pdf, (21.07.2022.)

„Europska unija ulaže napore u stvaranje većeg broja kvalitetnijih radnih mjesta te jačanje socijalne uključenosti unutar društva. Navedeni ciljevi predstavljaju osnovu strategije EU-a Europa 2020 kojom se promiče pametan, održivi i uključiv rast. Uz ekonomsku krizu njihova realizacija predstavlja iznimno zahtjevan izazov. Europski socijalni fond ima vrlo važnu ulogu u postizanju ciljeva Europske unije i ublažavanju posljedica ekonomske krize – posebice porasta broja nezaposlenih i siromašnih.“³³

³³ Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/> (12.06.2022.)

„Strategija i proračun ESF-a dogovaraju se i o njoj donose odluku države članice EU, Europski parlament i Komisija. Na toj osnovi planiraju se sedmogodišnji operativni programi koje donose države članice s Komisijom Europske unije.“³⁴

„Svaka zemlja članica u suradnji s Europskom komisijom odabire jedan ili više operativnih programa koji će se financirati iz ESF-a tijekom sedmogodišnjeg razdoblja. Prioriteti djelovanja ESF-a i njegovi ciljevi opisani su u operativnim programima. Europska unija dodjeljuje novčana sredstva iz ESF-a zemljama članicama i njihovim regijama za financiranje njihovih operativnih projekata. Nositelji ovih financiranih projekata vezanih uz zapošljavanje su brojne javne i privatne organizacije koje se nazivaju korisnicima. Izravnu korist od ovih projekata imaju sudionici – obično pojedinci, tvrtke ili organizacije.“³⁵

Organizacije obuhvaćaju regionalne i lokalne vlasti, nacionalne, obrazovne i odgojne institucije, nevladine organizacije, udruge te socijalne partnere.

Financiranje iz ESF-a usmjereno je na školarine, pronalazak zaposlenja, projekte koji promiču zapošljavanje, socijalnu uključenost, borbu protiv diskriminacije, nastavak obrazovanja odraslih, jačanje institucija, istraživanje tržišta rada i druge. Financiranje pokriva zemlje članice, posebno one u kojima je gospodarski razvoj usporen.

³⁴ Europski socijalni fond, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/> (12.06.2022.)

³⁵ Europski socijalni fond, <https://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/>, (12.06.2022.)

5. POSTUPAK PRIPREME PROJEKTA

Logička matrica obvezni je dio projektnog prijedloga i ona predstavlja rezultat analitičkog procesa te okvir plana za realizaciju projekta. Logička matrica je osnovni alat za upravljanje projektnim ciklusom te se koristi tijekom svih faza projektnog ciklusa (osim programiranja) jer predstavlja strukturirani prikaz svih bitnih informacija i podataka vezanih uz projekt. Pri izradi logičke matrice mora se proći kroz dvije osnovne faze, a to su faza analize i faza planiranja. (Tufekčić, 2013).

Tablica 3 Informacije sadržane u logičkoj matrici

OPIS PROJEKTA	POKAZATELJI	IZVORI PROVJERE	PRETPOSTVKE
Opći cilj: Široki razvojni utjecaj kojem projekt doprinosi na nacionaloj i sektorskoj razini	Način mjerenja ostvarenja općeg cilja projekta (ključni pokazatelji uspjeha)	Izvori informacija i metoda korišteni za prikupljanje izvješćivanja	/
Svrha: Rješava glavni problem i definira održivu korist za ciljanu skupinu	Način mjerenja ostvarenja specifičnog cilja projekta	Izvori informacija i metoda korišteni za prikupljanje izvješćivanja	Vanjski čimbenici koji utječu na uspjeh projekta (analiza rizika)
Rezultati: Posljedica poduzetnih aktivnosti, kombinacija rezultata postiže svrhu projekta.	Način mjerenja ostvarenja rezultata projekta (mjerljivi pokazatelji rezultata)	Izvori informacija i metoda korišteni za prikupljanje izvješćivanja	Vanjski čimbenici koji utječu na ostvarivanje rezultata (analiza rizika)
Aktivnost: Sažetak aktivnosti koje je potrebno provesti da bi se ostvarili rezultati.	Ressursi potrebni za provođenje aktivnosti	Troškovi projekta (ukratko)	Preduvjeti za provedbu aktivnosti

Izvor: izradila autorica prema Maletić I. i sur., „EU projekti – od ideje do realizacije“

Jedna od neizostavnih aktivnosti je izrada rasporeda aktivnosti koja je detaljno izrađen program aktivnosti sa strogo zadanim vremenskim parametrima potrebnim za njihovo izvršenje.

Prema autorima:

„Priprema detaljnog programa aktivnosti:

- Popis glavnih aktivnosti,
- Podjela aktivnosti na zadatke kojima se može upravljati;
- Objašnjenje redoslijeda i ovisnosti;
- Procjena početka, trajanja i dovršetka aktivnosti;
- Sažetak rasporeda glavnih aktivnosti – početak, trajanje i dovršetak aktivnosti;
- Definiranje ključnih točaka – osnova prema kojoj se provedba projekta prati i vodi;
- Definiranje ekspertize.“ (Maletić i sur., 2016: 321).

5.1 POTPISIVANJE UGOVORA I DODJELA FINANCIJSKIH SREDSTAVA

Institucija koja provodi natječaj po zatvaranju istoga provodi postupak vrednovanja pristiglih projekata kroz korake i to na način i u vremenskim okvirima objavljenim u uputama za prijavitelje. Ukoliko su uspješno prošla prva dva koraka i taj projekt je vrednovan dovoljnim brojem bodova, u trećem koraku tražit će se dostava dokumentarnih dokaza. Evaluacijski će odbor provesti rangiranje projekata prema bodovima, zatim slijedi obavještanje prijavitelja i pristup procesu čišćenja proračuna kako bi on bio što realniji.

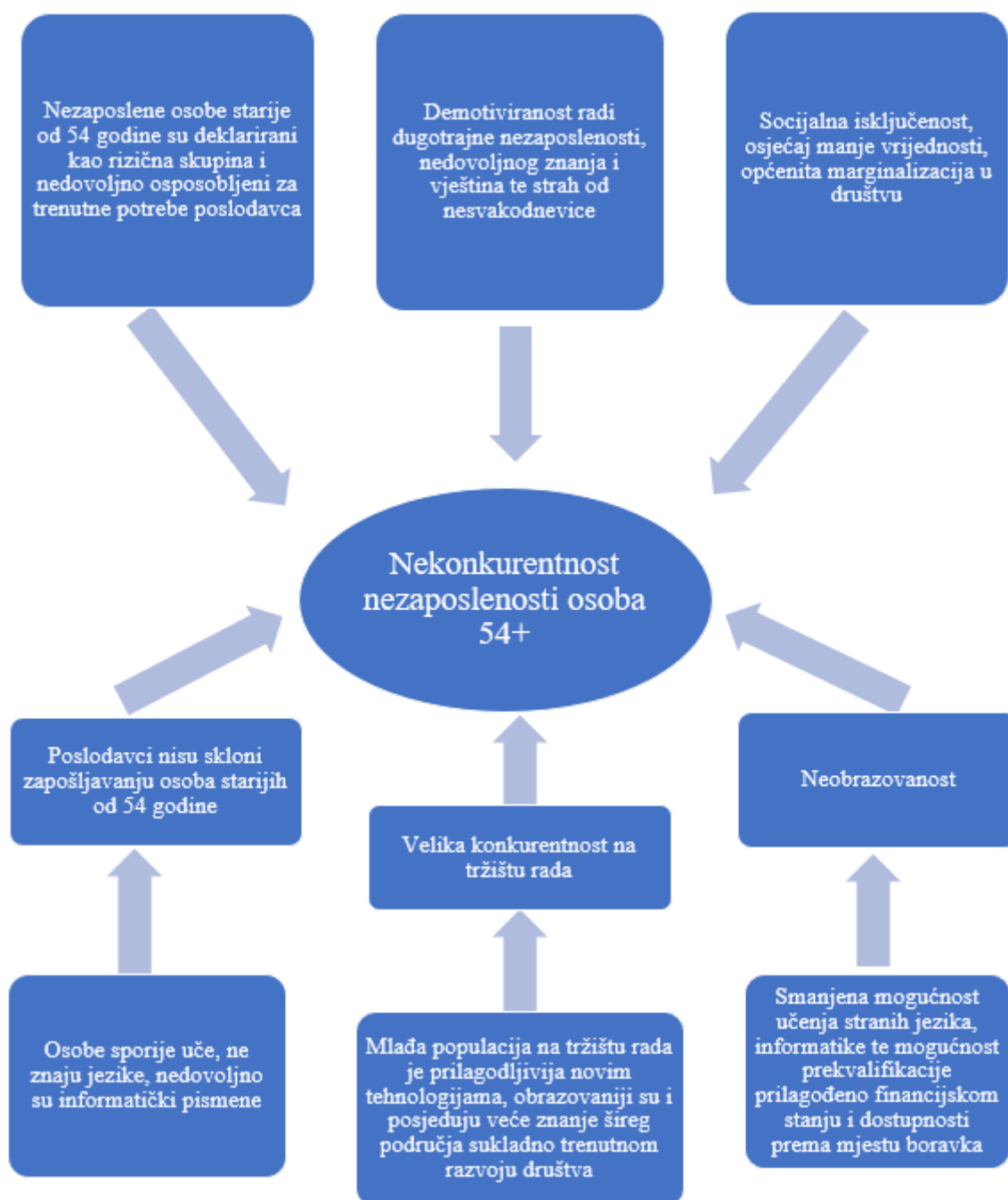
Ako su svi koraci dobro napravljeni, može se sa visokom sigurnošću očekivati dodjela bespovratnih sredstava za financiranje realizacije projekta.

6. PRIMJER PROJEKTA: „PROJEKTNI PRIJEDLOG 54 +“

U daljnjem radu prikazan je zamišljeni projektni prijedlog 54 +, sukladan kohezijskoj politici Europske unije i prema parametrima Europskog socijalnog fonda. Glavna problematika kao uzrok nastanka ideje je slaba zaposlenost osoba iznad 54 godine života.

6.1 ANALIZA PROBLEMA

Analiza problema jest identifikacija glavnog problema koji će se rješavati projektom. Analiza uzima u obzir sve negativne aspekte glavnog problema te se utvrđuje hijerarhija problema, odnosno, uzroci i posljedice.

Slika 3 Analiza problema

Izvor: izradila autorica

6.2 ANALIZA DIONIKA

Projektne dionici su osobe i skupine koje mogu utjecati na aktivnosti koje se provode tijekom životnog ciklusa projekta, te na ishode projekta, a to mogu biti osobe i skupine na koje aktivnosti projekta neposredno utječu. Broj dionika ovisi o složenosti i opsegu projekta. Kod analize dionika potrebno je:

- Definirati razvojnu temu kojom ćemo se baviti;
- Identificirati sve one skupine koje imaju značajan interes za potencijalni projekt (uključujući ciljne skupine, nositelja i partnere u projektu);
- Procijeniti utjecaj projekta na pojedinog dionika, odnosno važnost dionika za realizaciju projekta (pozitivno ili negativno);
- Ispuniti matricu analize dionika;
- Napraviti preliminarnu podjelu uloga;

Tablica 4 Matrica analize dionika

Dionik	Interesi i očekivanja od projekta	Problemi i ograničenja	Mogući odgovor na Interese, potencijale i Nedostatke dionika (mjere)
Dugotrajno nezaposlene osobe	Stjecanje znanja o korištenju računala i stranog jezika, prekvalifikacija sukladno potrebama tržišta rada. Motiviranje za samozapošljavanje, razvoj svijesti o potrebi cjeloživotnog učenja i osobni intelektualni razvoj	Nedostatak motivacije i ekonomska i fizička nepristupačnost edukacijama	Organizacija u mjestima stanovanja osoba, besplatna za korisnike
Gradovi i općine	Jačanje i razvoj lokalne zajednice	Deficit organiziranog učenja informatike i engleskog jezika za ciljanu skupinu izvan obrazovnih institucija	Organizacija u mjestima stanovanja osoba, besplatna za korisnike
Udruga Interaktia	Promicanje općih ciljeva udruge u svrhu smanjenja marginalizacije	Financije	Sredstva EU
Učilište Mato Došen	Provedba edukacija i prekvalifikacija	Nedovoljan interes	Prilagodba načina predavanja po dobi polaznika
Poslodavci	Povećanje zapošljavanja osoba preko 50 godina	Smanjenja predrasuda	Kvalitetan i educiran radnik
HZZ	Daje informacije o stanju na tržištu rada	-	-
Ministarstvo poduzetništva	Razvoj malog i srednjeg poduzet.	Nedovoljna informiranost ciljanih skupina	Edukacija i informiranje
Ministarstvo poljoprivrede	Razvoj poljoprivredne proizvodnje	Nedovoljna informiranost ciljanih skupina	Edukacija i informiranje

Izvor: izradila autorica

6.3 RAZVOJNA TEMA

Tema našeg projekta je educirati i prekvalificirati dugotrajno nezaposlene osobe kako bi postale konkurentne na tržištu rada. Ciljana skupina su nezaposlene osobe preko 54 godina života koje nemaju posao, ne posjeduju dovoljno znanja, raspoložive su i aktivno traže posao. Temeljem organiziranih edukacija i prekvalifikacija osnažile bi se te osobe te pojačale vlastitu konkurentnost na tržištu rada. Ovim projektom osobe preko 54 godine ostvarile bi svoj puni potencijal i razvile svijest o potrebi cijelo-životnog učenja.

6.4 POPIS DIONIKA (IDENTIFIKACIJA)

Tablica 5 Popis dionika (identifikacija)

Redni broj	Dionik
1.	Nositelj projekta – Udruga Interaktiva
2.	Gradovi, općine
3.	Nezaposlene osobe iznad 54 godine
4.	Podizvoditelj – Učilište Mato Došen
5.	Poslodavci
6.	HZZ
7.	Ministarstvo poduzetništva
8.	Ministarstvo poljoprivrede
9.	
10.	
...	

Izvor: izradila autorica

6.5 MATRICA VAŽNOSTI I UTJECAJA

Tablica 6 Matrica važnosti i utjecaja

	VAŽNOST DIONIKA ZA PROJEKT					
		1	2	3	4	5
UTJECAJ PROJEKTA NA DIONIKA	1	HZZ	Ministarstvo poljoprivrede			
	2	Ministarstvo poduzetništva				
	3					
	4			Učilište Mato Došen	Gradovi, općine	Udruga Interaktiva
	5			Poslodavci		Nezaposlene osobe iznad 50 godina

Izvor: izradila autorica

6.6 POTENCIJALNE ULOGE U PROJEKTU

Tablica 7 Potencijalne uloge u projektu

Dionik	Uloga*
Dugotrajno nezaposlene osobe	Ciljana skupina
Gradovi i općine	Partneri
Udruga Interaktiva	Nositelj
Učilište Mato Došen	Pod ugovaratelj
Poslodavci	Krajnji korisnik
HZZ	Ostali dionici
Ministarstvo poduzetništva	Ostali dionici
Ministarstvo poljoprivrede	Ostali dionici

*nositelj, partner, suradnik, ciljna skupina, krajnji korisnik, pod ugovaratelj, ostali dionici.

Izvor: izradila autorica

6.7 KRITERIJI ZA ODABIR STRATEGIJE

Kriteriji za odabir strategije definirani Uputama za prijavitelje:

Nositelj projekta : Interaktiva;

Partneri: Jedinice lokalne samouprave - Općina Bistra;

Sredstva: 1.000.000,00 kn 100% Europski socijalni fond – Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2020. do 2027. godine;

Vremenski okvir: 01.01.2022. – 01.01.2023. godine;

Izravna korist za ciljanu skupinu (znanja i vještine) i neizravna korist za krajnje korisnike (kvalitetno osposobljene osobe):

- a) Nezaposlene osobe koje su duže od 12 mjeseci prijavljene na burzi, od dobi 54 i više godina;
- b) Nezaposlene osobe koje ne koriste naknadnu za nezaposlene ili socijalnu naknadu;
- c) Neaktivne osobe, trenutno nisu u niti jednom sistemu obrazovanja ili osposobljavanja;

Cilj: Doprinosi ciljevima mjere aktivne politike zapošljavanje;

Prihvatljive aktivnosti:

- a) Promocija i vidljivost projekta;
- b) Vođenje projekta – upravljanje i administracija;

Radionice o osnovnoj informatičkoj pismenosti (MS Office, Internet, mail, mobilne aplikacije) za 50 polaznika podijeljenih u dvije grupe:

- a) Radionice engleskog jezika A1 i A2 25 polaznika;
- b) Radionice o mogućnostima samozapošljavanja 25 polaznika;

Organiziranje verificiranog stručnog osposobljavanja za zanimanja prema potrebama tržišta rada:

- a) Održavanje edukacije za stjecanje zvanja: dadilja (10 polaznika);
- b) Održavanje edukacije za stjecanje zvanja: vozač C kategorije (10 polaznika);
- c) Održavanje edukacije za stjecanje zvanja: konobar (5 polaznika);
- d) Održavanje edukacije za stjecanje zvanja: programer CNN strojeva (5 polaznika)

Prihvatljivi troškovi

- a) Vođenje projekta;
- b) Promotivne aktivnosti;
- c) Putni troškovi nužni za provođenje projektnih aktivnosti;
- d) Troškovi izvoditelja projekta, naknade i plaće stručnih predavača;
- e) Troškovi najma prostora;
- f) Troškovi kupnje računala i projektoru, usluga mentorstva, troškovi knjiga, udžbenika, priručnika, skripti i druge literature;
- g) Troškovi osiguranja.

Tablica 8 Kriteriji za odabir strategije

OPĆI CILJ	Povećanje mogućnosti za zapošljavanja osoba preko 54 godine, smanjeni rizik od socijalne isključenosti i stvaranje marginaliziranih skupina i poboljšanje kvalitete znanja i vještina osoba preko 50+.
SPECIFIČNI CILJ	- Jačanje i stjecanje stručnih znanja nezaposlenih osoba 50+ kroz provedbu programa obrazovanja odraslih s ciljem prekvalifikacija i osposobljavanja za trenutne potrebe tržišta rada - Jačanje individualnog znanja i vještina potrebnih za samozapošljavanje.
REZULTATI	<ul style="list-style-type: none"> • Jednaka konkurentnost na tržištu rada • Prekvalificirane osobe • Doprinos razvoju društva i privrede u cijelosti • Povećanje <i>soft-skill vještina</i> • Povećanje informatičke pismenosti i korištenja tehnologija • Zapošljavanje
AKTIVNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> • upravljanje projektom i administracija <ul style="list-style-type: none"> • odabir osobe - voditelja projekta koja će biti zadužene za poslove upravljanja i administracije projektom • odabir i formiranje tima za provođenje projekta • ostale aktivnosti vezane za provedbu projekta • provedba programa obrazovanja odraslih <ul style="list-style-type: none"> • provedba verificiranog programa za dadilje <ul style="list-style-type: none"> • odabir izvođača edukacije <ul style="list-style-type: none"> • javni poziv • odabir izvođača • ugovaranje izvođača • odabir polaznika edukacije <ul style="list-style-type: none"> • javni poziv • selekcija • odabir • upućivanje na edukaciju • provedba 300-satnog programa • izdavanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu • provedba programa za vozače C kategorije <ul style="list-style-type: none"> • odabir izvođača edukacije <ul style="list-style-type: none"> • javni poziv • odabir izvođača • ugovaranje izvođača • odabir polaznika edukacije <ul style="list-style-type: none"> • javni poziv • selekcija • odabir • upućivanje na edukaciju • provedba 300-satnog programa • izdavanje uvjerenja • provedba programa za kuhare <ul style="list-style-type: none"> • odabir izvođača edukacije <ul style="list-style-type: none"> • javni poziv • odabir izvođača • ugovaranje izvođača • odabir polaznika edukacije <ul style="list-style-type: none"> • javni poziv • selekcija • odabir • upućivanje na edukaciju • provedba 300-satnog programa • izdavanje uvjerenja • provedba programa za operatera CNC strojeva <ul style="list-style-type: none"> • odabir izvođača edukacije

	<ul style="list-style-type: none"> • javni poziv • odabir izvođača • ugovaranje izvođača • odabir polaznika edukacije <ul style="list-style-type: none"> • javni poziv • selekcija • odabir • upućivanje na edukaciju • provedba 300-satnog programa • izdavanje uvjerenja • provedba održavanja radionica engleskog jezika i informatike <ul style="list-style-type: none"> • odabir izvođača edukacije <ul style="list-style-type: none"> • javni poziv • odabir izvođača • ugovaranje izvođača • odabir polaznika edukacije <ul style="list-style-type: none"> • javni poziv • selekcija • odabir • upućivanje na edukaciju • provedba 70-satnog programa informatike i 300-sati engleskog jezika <ul style="list-style-type: none"> • izdavanje uvjerenja • promidžba i vidljivost <ul style="list-style-type: none"> • tiskani materijali • ažuriranje web stranica • informiranje prema svim ciljanim skupinama • ostale promidžbene aktivnosti
--	--

6.8 LOGIČKA MATRICA 54+

Tablica 9 Logička matrica Projekta 54+

Opis projekta	Objektivno provjerljivi pokazatelji	Izvor provjere	Pretpostavke
<p>OPĆI CILJ: Povećanje mogućnosti za zapošljavanja osoba preko 54 godine, smanjeni rizik od socijalne isključenosti i stvaranje marginaliziranih skupina i poboljšanje kvalitete znanja i vještina osoba preko 50+.</p>	<p>Broj zainteresiranih polaznika radionica i prekvalifikacija, stečenih prekvalifikacija i stečenih vještina.</p>	<p>Upis novostečenog zvanja u radnu knjižnicu. Provjera evidencije polaznika radionica i edukacija.</p>	
<p>SPECIFIČNI CILJ: -Jačanje i stjecanje stručnih znanja nezaposlenih osoba 54+ kroz provedbu programa obrazovanja odraslih s ciljem prekvalifikacija i osposobljavanja za trenutne potrebe tržišta rada -Jačanje individualnog znanja i vještina potrebnih za samozapošljavanje.</p>	<p>- Izvadak HZMO-a - Potvrda nositelja projekta o pohađanju radionica ciljane skupine - Certifikat izvoditelja stručne prekvalifikacije</p>	<p>- 5 osoba 54+ iz 10 različitih općina stekle prekvalifikaciju (ukupno 50 osoba) - 5 osoba iz 10 općina stekla (ukupno 50 osoba završilo edukaciju engleskog jezika i osnova informatike)</p>	<p>- Polaznici će redovito polaziti cjelokupni program edukacije - Polaznici će biti zainteresirani i samoinicijativni u potrazi zaposlenjem ili samozapošljavanjem nakon provedbe projekta.</p>

<p>REZULTATI: -realizacija projekta a) formiran profesionalan tim za vođenje i realizaciju projekta. b) kompletirana provedbena dokumentacija. c.)administriranje i pohrana izvještaja. d.)održani sastanci tima.. -Proveden program prekvalifikacije 54+ a) kvalificirano 10 dadilja b) kvalificirano 10 vozača C kategorije c.) kvalificirano 5 kuhara d) kvalificirano 5 operatera CNN strojeva - 20 polaznika steklo je znanje engleskog jezika i informatike - Izvršena je promidžba i realizirana vidljivost javnosti putem WEB oglašavanja a) uređen i otisnut tiskani materijal podijeljen korisnicima i ciljanim skupinama b) izvršeno je ažuriranje WEB stranice sa kontinuiranim obavještavanjem o projektu c) održani sastanci i podijeljeni letci ciljanim skupinama</p>	<p>- Mjeri se broj upisanih polaznika a) 10 polaznika za stjecanje zvanja: dadilja i stječe zvanje b) 10 polaznika za stjecanje vozača C kategorije. i stječe zvanje c) 5 polaznika za stjecanje zvanja: kuhar i stječe zvanje d) 5 polaznika za stjecanje zvanja: operater CNN strojeva stječe zvanje e) 25 polaznika za edukaciju engleskog jezika i završava edukaciju f)25 polaznika za edukaciju informatike i završava edukaciju.</p>	<p>- Evidentiranjem i praćenjem dolazaka na radionice i edukacije - Upitnici početkom i završetkom provođenja radionica i edukacija</p>	<p>- Potreba za zapošljavanjem osoba 54+ s ovakvim strukovnim znanjima. - Jačanje samoinicijativnosti za aktivno traženje zaposlenja.</p>
<p>AKTIVNOSTI: - upravljanje projektom i administracija a) uspostava projektnog tima b) izrada provedbenih dokumenata c) izvještavanje d) sastanci tima -provedba programa obrazovanja odraslih a) provedba programa za dadilje b) provedba programa za vozače C kategorije c) provedba programa za kuhare d) provedba programa za operatera CNC strojeva - provedba održavanja radionica engleskog jezika i informatike - promidžba i vidljivost a) tiskani materijali b) ažuriranje web stranica c) informiranje prema svim ciljanim skupinama d) ostale promidžbene aktivnosti</p>	<p>Sredstva državnog proračuna : 292,650,00 Sredstva EU: 1,655,350,00</p>	<p>1. 126,000,00 kn 2. a) 400,000,00 kn b) 400,000,00 kn c) 400,000,00 kn d) 400,000,00 kn 3. 150,000,00 kn 4. 75, 000,00 kn kn Ukupno: 1,951,000,00 kn</p>	<p>- Ciljana skupina je zainteresirana za provedbom obrazovanja i edukacije. Postoje dostupni verificirani programi</p>

Izvor: izradila autorica

7. PRIMJERI REALIZIRANIH PROJEKATA FINANCIRANIH IZ ESF

U sljedećim poglavljima navode se neki od projekata financiranih iz ESF-a na području Republike Hrvatske. Navode se projekti u sklopu projekta „Zaželi“ koji je do danas imao dvije faze i ušao je u III. fazu financiranja.

Primjeri su uzeti iz različitih dijelova RH kako bi se usporedila različita područja i veličine Jedinica lokalne i regionalne samouprave.

Također, navedeni su i primjeri drugih projekata koji su financirani iz ESF-a a koji se odnose na Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.

7.1 PROJEKT: ZAŽELI BOLJI ŽIVOT U OPĆINI STRIZIVOJNA

Primjer uspješno realiziranog, odnosno financiranog projekta je projekt „Zaželi bolji život u Općini Strizivojna“, poznatiji kao projekt „Zaželi“.

„Projekt je financiran sredstvima Europskog socijalnog fonda, a nositelj projekta je Općina Strizivojna te spada u Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.godine. Partneri projekta su Hrvatski zavod za zapošljavanje-Regionalni ured Osijek i Centar za socijalnu skrb Đakovo. Ukupna vrijednost projekta je: 2.205.191,50 kuna. Iznos koji je sufinancirala Europska unija je 100% - 2.205.191,50 kuna. Trajanje samoga projekta je bilo 30 mjeseci, od 14.12.2018. do 14.06.2021. godine.“³⁶

Svrha projekta:

„Osnažiti i unaprijediti radni potencijal ciljane skupine, 10 teže zapošljivih žena i žena s nižom razinom obrazovanja s područja provedbe projekta kako bi se ublažile posljedice njihove nezaposlenosti, rizika od siromaštva i socijalne isključenosti te potaknuti socijalnu uključenost i povećati kvalitetu života 50 krajnjih korisnika, starijih osoba i osoba u nepovoljnom položaju.“³⁷

³⁶ Općina Strizivojna, <https://www.strizivojna.hr/informacije-o-projektu-zazeli-bolji-zivot-u-opcini-strizivojna-up-02-1-1-05-0168/> (15.06.2022.)

³⁷ Općina Strizivojna, <https://www.strizivojna.hr/category/projekti/projekt-zazeli/page/3/> (15.06.2022.)

Aktivnosti projekta:

„Aktivnost. 1: Zapošljavanje žena iz ciljnih skupina u svrhu potpore i podrške starijim osobama i osobama u nepovoljnom položaju kroz programe zapošljavanja u lokalnoj zajednici; i

Aktivnost 2: Obrazovanje i osposobljavanje žena iz ciljnih skupina koje će pružati potporu i podršku starijim osobama i osobama u nepovoljnom položaju, doprinijet će se rješavanju postojećih problema i potreba ciljne skupine“³⁸

„Projekt zapošljava 10 žena koje će vlastitim radom i aktivnostima u razdoblju od 23 mjeseca poboljšati kvalitetu života krajnjim korisnicima, pružajući im pomoć u dostavi namirnica i lijekova, pomoć u pripremi obroka, pomoć u održavanju čistoće stambenog prostora, pomoć pri oblačenju, pomoć pri vođenju brige o osobnoj higijeni, pomoć u posredovanju oko ostvarivanja raznih prava (plaćanje računa, dostava pomagala i sl.), pomoć podrške krajnjim korisnicima u socijalnoj integraciji kroz razgovor i druženje te pratnju i pomoć u različitim društvenim aktivnostima.“³⁹

Rezultati projekta:

„a) Tijekom 23 mjeseca 10 žena iz ciljne skupine pružalo potporu i podršku krajnjim korisnicima;

b) 50 krajnjih korisnika kontinuirano je dobivalo potporu i podršku u svrhu poticanja socijalnog uključivanja i povećanja kvalitete života;

c) Zaposlene žene obrazovane su i osposobljene za zanimanje gerontodomačica čime su povećana znanja i vještine potrebne na tržištu rada.“⁴⁰

Cilj projekta:

„Uključivanje teže zapošljivih žena na tržište rada i unapređenje kvalitete života krajnjih korisnika čime se smanjuje socijalna isključenost obje kategorije.“⁴¹

Ciljane skupine:

³⁸ Općina Strizivojna, <https://www.strizivojna.hr/category/projekti/projekt-zazeli/page/3//>(15.06.2022.)

³⁹ Općina Strizivojna, <https://www.strizivojna.hr/category/projekti/projekt-zazeli/page/3//>(15.06.2022.)

⁴⁰ Općina Strizivojna, <https://www.strizivojna.hr/category/projekti/projekt-zazeli/page/3//>(15.06.2022.)

⁴¹ Općina Strizivojna, <https://www.strizivojna.hr/category/projekti/projekt-zazeli/page/3//>(15.06.2022.)

„Nezaposlene žene s najviše završenim srednjoškolskim obrazovanjem koje su prijavljene u evidenciju nezaposlenih HZZ-a s naglaskom na starije od 50 godina, žene s invaliditetom, žrtve trgovanja ljudima, žrtve obiteljskog nasilja, azilantice, mlade žene koje su izašle iz sustava skrbi (domova za djecu) i udomiteljskih obitelji, odgojnih zavoda i sl., liječene ovisnice, povratnice s odsluženja zatvorske kazne unazad 6 mjeseci, pripadnice romske nacionalne manjine, beskućnice.“⁴²

Krajnji korisnici: Starije osobe i osobe u nepovoljnom položaju.

7.1.1 Primjer Javnog natječaja Općine Strizivojna za projekt „ZAŽELI“

„Na temelju Odluke Ministarstva rada i mirovinskog sustava o financiranju projekta „Zaželi – Program zapošljavanja žena“, KLASA: 910-04/17-07/10, URBROJ: 524-06-02- 01/1-18-473 od 29. listopada 2018. godine i Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava za projekte koji se financiraju iz Europskog socijalnog fonda u financijskom razdoblju 2014. – 2020., Kodni broj: UP.02.1.1.05.0168. od 14. prosinca 2018. godine, te članka 46. Statuta Općine Strizivojna (“Službeni glasnik“ Općine Strizivojna 1/18.), općinski načelnik Općine Strizivojna objavljuje

JAVNI NATJEČAJ

Za prijam u radni odnos na određeno vrijeme Projekt „ZAŽELI – program zapošljavanja žena“

„Zaželi bolji život u općini Strizivojna“

Za prijam u radni odnos na određeno vrijeme u Općini Strizivojna za potrebe provedbe aktivnosti u sklopu Projekta “Zaželi bolji život u općini Strizivojna” – radnica za pomoć i potporu starijim osobama i/ili osobama u nepovoljnom položaju i/ili osobama s invaliditetom

1. Broj traženih radnica: 10 osoba
2. Vrsta zaposlenja: predviđeno trajanje radnog odnosa na određeno – 23 mjeseca
3. Radno vrijeme: puno radno vrijeme
4. Mjesto rada: poslovi će se obavljati na području Općine Strizivojna

⁴² Općina Strizivojna, <https://www.strizivojna.hr/category/projekti/projekt-zazeli/page/3/>(15.06.2022.)

5. Opis poslova:

- pomoć u dostavi namirnica, lijekova i drugih potrepština,
- pomoć u pripremi obroka u kućanstvima korisnika,
- pomoć u održavanju čistoće stambenog prostora/domova korisnika,
- pomoć pri oblačenju, svlačenju i održavanju osobne higijene korisnika,
- pomoć u socijalnoj integraciji, posredovanju u ostvarivanju raznih prava,
- pružanje podrške korisnicima kroz razgovore i druženje te uključivanje u društvo,
- pratnja i pomoć u raznim društvenim aktivnostima.

6. Kandidati moraju ispunjavati sljedeće uvjete za prijam u radni odnos:

- punoljetnost,
- hrvatsko državljanstvo,
- nezaposlene žene bez obzira na duljinu prijave u evidenciji HZZ-a (s naglaskom na žene starije od 50 godina, žene s invaliditetom, žrtve trgovanja ljudima, žrtve obiteljskog nasilja, azilantice, mlade žene koje su izašle iz sustava skrbi (domova za djecu) i udomiteljskih obitelji, odgojnih zavoda i sl., liječene ovisnice o drogama, povratnice s odsluženja zatvorske kazne unazad 6 mjeseci, pripadnice romske nacionalne manjine, beskućnice, majka s 3 i više malodobne djece, majka djeteta s teškoćama u razvoju, majka djeteta oboljelog od malignih bolesti, majka djeteta udovica, samohrana majka, nezaposlene žene prijavljene u evidenciju nezaposlenih Hrvatskog zavoda za zapošljavanje s najviše završenim srednjoškolskim obrazovanjem).

7. Prijavi na Javni natječaj kandidati su dužni priložiti:

- zamolbu za posao
- životopis (uz obveznu naznaku kontakt broja)
- presliku osobne iskaznice
- presliku dokaza o završenoj školi (Ako kandidatkinja uz prijavu priloži dokumente u kojima osobni podaci nisu istovjetni, dužna je dostaviti i dokaz o njihovoj promjeni (preslika vjenčanog ili rodnog lista i sl.)
- potvrdu izdanu od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje kojom osoba dokazuje da je prijavljena u evidenciju nezaposlenih osoba (datum izdavanja potvrde nakon datuma objave Javnog poziva)
- dokaz o radnom iskustvu (elektronički zapis ili potvrdu izdanu od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje),
- vlastoručno ispunjenu i potpisanu Izjavu o pristanku na osposobljavanje

- vlastoručno potpisanu izjavu podnositeljice da je suglasna sa svim uvjetima javnog natječaja, te korištenjem i obradom osobnih podataka u svrhu provedbe postupka nakon objavljenog javnog natječaja⁴³

Ovako izgleda Javni natječaj koji Jedinica lokalne samouprave, u ovom slučaju Općina objavi, a financira se putem Europskog socijalnog fonda. Kandidati trebaju zadovoljiti određene uvjete koji su navedeni u natječaju.

7.1.2 Utjecaj projekta na krajnje korisnike i zaposlenike

U samom začetku projektnih aktivnosti, odnosno prilikom realizacije aktivnosti koja je neposredno utjecala na korisnike (nemoćne i potrebite), korisnici kojima je upućena pomoć žene u projektu „Zaželi“ bili su skeptični iz razloga što nisu vjerovali da će im netko svakodnevno besplatno pomagati. S druge strane, zaposlenima po projektu, otvorila se prilika za posao i dodatno usavršavanje. U uputama za prijavitelje određeno je da bilo koja usluga predviđena krajnjim korisnicima za njih mora biti besplatna i dostupna, što je ovim projektom izvedeno. Zaposlenica projekta Lucija Jukić iz Strizivojne, u kasnim godinama ostala je bez posla te su joj u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje predložili navedeni projekt. Ona se prijavila te je nakon obavljenog razgovora primljena na rad. No, prije samog početka rada sve zaposlenice prošle su edukaciju uz stručno osoblje te nakon položenih ispita bile su spremne za rad. Općina im je dodijelila bicikle, a korisnici su svakoga mjeseca dobivali pakete pomoći u vrijednosti od 200,00 kuna koji su također financirani iz Europskog socijalnog fonda. Nakon što je projekt završio, korisnici su se naviknuli na usluge te smatraju da je ovaj projekt zaista pridonio prvotnoj svrsi. Zaposlenici su stekli znanje i vještine koje mogu koristiti nakon završetka projekta, a pojačava i njihov položaj na samom tržištu rada.

7.2 PROJEKT: „Zaželi za Zagreb“, Grad Zagreb

„Organizacija projekta Zaželi za Zagreb koncipirana je kao zajednički projekt neprofitnih udruga i jedne ustanove i nadležnih regionalnih institucija. Partneri su: Institut za promicanje zdravlja i kvalitete života; Radna udruga Kreativnost; Dom za starije i nemoćne Villa

⁴³ Općina Strizivojna <https://www.strizivojna.hr/javni-natjecaj-za-prijam-u-radni-odnos-na-odredeno-vrijeme-projekt-zazeli-program-zaposljavanja-zena/> (15.06.2022.)

Brezovica; Hrvatski Zavod za zapošljavanje regionalni ured Zagreb; Centar za socijalnu skrb Zagreb.“⁴⁴

Prijavitelj: Centar za promicanje Europskih standarda u zdravstvu – EUSUZ

Korisnici: domaćinstva u gradu Zagrebu

Ukupna vrijednost projekta: 9.018.561,04 kn (Europski socijalni fond 7.665.776,88 (85%) i Državni proračun Republike Hrvatske 1.352.784,16 (15%)).

Razdoblje provedbe projekta: studeni 2018. – svibanj 2021.

Projektne aktivnosti se odvijaju u gradu Zagrebu na području gradskih četvrti Novi Zagreb, Brezovica, Gornji grad – Medveščak, Črnomerac i Podsljeme sa prigradskim naseljima.

U Zagrebu su provedene analize kojima je evidentirano više od 27.500 nezaposlenih žena, odnosno 52% od ukupno nezaposlenih. Od toga je oko 4.500 žena koje u starije od 50 godina s nižim obrazovanjem. Ovim programom se obuhvaćaju upravo te žene i otvaraju im se mogućnosti školovanja i zapošljavanja.

U Gradu Zagrebu bilježi se trend starenja stanovništva, a koji se s godinama i povećava, te upravo tim saznanjem ovim programom Grad Zagreb odabire područja u kojima se najviše osjeća nedostatak sustavne brige o starijim osobama.

Od ukupne predviđene vrijednosti projektnih aktivnosti (9.018.561,04 kn) ukupno je realizirano 85%, odnosno 7.696.133,42 kn.

Educirano je i zaposleno 53 žene koje pomažu 271 korisnika.⁴⁵

7.3 PROJEKT: „Svi Zajedno 2“, Grad Đakovo

Projektom „Svi Zajedno 2“ Grad Đakovo zapošljava 53 žene koje će brinuti o 318 starijih i nemoćnih u razdoblju od 1 godine. Vrijednost projekta iznosi 4.877.630,00 kn uz 100% financiranje sredstvima ESF, a što ga čini jednim od većih projekata odobrenih u okviru programa „Zaželi“ – faza II.

⁴⁴ Zaželi za Zagreb – ZzZ, <https://zazelizazagreb.eu/> (01.09.2022.)

⁴⁵ Zaželi za Zagreb – ZzZ, <https://zazelizazagreb.eu/> (01.09.2022.)

Partneri Grada Đakova su: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Osijek i Centar za socijalnu skrb Đakovo na području Grada Đakova i prigradskih naselja: Budrovaca, Đurđanaca, Piškorevaca, Novih Perkovaca, Selaca Đakovačkih, Ivanovaca Đakovačkih, Kuševca i Širokog Polja.

Grad Đakovo aplicira i treću fazu projekta što govori o uspješnosti samog projekta.⁴⁶

7.4 PROJEKT: „Želim raditi, želim pomoći“, Grad Novska

Projektom „Želim raditi, želim pomoći“ u Gradu Novskoj zaposleno je 40 žena s područja Grada Novske, a pružaju usluge potpore i podrške za 400 korisnika.

Ukupna vrijednost projekta iznosi 5.481.373,14 kn, a projekt traje 2 godine.

Projekt je uspješno proveden, te valja napomenuti da su zaposlenice ovog projekta bila na raspolaganju korisnicima i u doba pandemije koronavirusa.⁴⁷

7.5 PROJEKT: „želim edukacijom nastaviti aktivno“, Grad Sisak

Projektom „želim edukacijom nastaviti aktivno“ Grad Sisak zapošljava 10 teže zapošljivih žena iz Sisačko-moslavačke županije, a usluge će koristiti 60 krajnjih korisnika, odnosno osoba starije životne dobi. Program koriste starije žene, više od 50 godina života i koje su evidentirane u evidenciji HZZ-a, te se one uključuju u daljnju izobrazbu.

Partneri ovog programa su Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Sisak, Centar za socijalnu skrb Sisak i Grad Sisak. Grad Sisak sufinancira projekt s 10.000 kuna.

Ukupna vrijednost projekta i iznos koji sufinancira EU iznosi 1.889.798,00 kn, a razdoblje provedbe projekta bilo je 27 mjeseci (od 01.06.2018. – 31.08.2020.).⁴⁸

⁴⁶ Zaželi – Svi Zajedno, <https://zazeli-svizajedno.eu/> (01.09.2022.)

⁴⁷ Želim raditi, želim pomoći, <https://zazelinovska.com/>(01.09.2022.)

⁴⁸ Želim edukacijom nastaviti aktivno, <http://gimg-sisak.hr/projekt-zazeli-2/>(01.09.2022.)

7.6 PROJEKT: „OSIGURAJMO IM JEDNAKOST“

OSigurajmo im JEdnaKost 5”

Operativni program: Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.

Prioritetna os: Obrazovanje i cjeloživotno učenje

Investicijski prioritet: Povećanje jednakog pristupa cjeloživotnom učenju za sve dobne skupine u formalnim, neformalnim i in formalnim okruženjima, unapređivanje znanja, vještina i kompetencija radne snage te promicanje fleksibilnih načina učenja profesionalnim usmjeravanjem i vrednovanjem stečenih kompetencija

Specifični cilj: Omogućavanje boljeg pristupa obrazovanju učenicima u nepovoljnom položaju u pred terciarnom obrazovanju

O projektu:

Ciljne skupine projekta su 64 učenika s teškoćama u razvoju i 57 pomoćnika u nastavi/stručnih komunikacijskih posrednika.⁴⁹

Ukupna vrijednost projekta je: 295.820.26 Eura, a sredstva iz Europskog socijalnog fonda sufinanciraju: 264.447,22 Eura, ili 88 % sredstava.

Nositelj projekta je Grad Osijek.

7.7 PROJEKT: „UČIMO ZAJEDNO“

Operativni program: Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.

„Prioritetna os: Obrazovanje i cjeloživotno učenje

Investicijski prioritet: Povećanje jednakog pristupa cjeloživotnom učenju za sve dobne skupine u formalnim, neformalnim i in formalnim okruženjima, unapređivanje znanja, vještina i kompetencija radne snage te promicanje fleksibilnih načina učenja profesionalnim usmjeravanjem i vrednovanjem stečenih kompetencija

Specifični cilj: Omogućavanje boljeg pristupa obrazovanju učenicima u nepovoljnom položaju u pred terciarnom obrazovanju

⁴⁹ OSigurajmo im JEdnaKost, <https://osigurajmoimjednakost.com/> (17.06.2022.)

O projektu:

Ciljevi projekta su unaprijediti socijalno uključivanje djece i mladih s teškoćama u razvoju u redovit sustav obrazovanja i olakšati im pristup budućem tržištu rada te smanjiti broj nezaposlenih osoba na području Osječko-baranjske županije. Očekivani rezultati: Poboljšati socijalnu uključenost kroz inkluzivno obrazovanje za najmanje 87 djece, povećati razinu znanja i vještina 68 nezaposlenih osoba i učiniti ih konkurentnijim na tržištu rada.⁵⁰

Ukupna vrijednost projekta je: 344.177,63 eura, a sredstva iz Europskog socijalnog fonda sufinanciraju: 325.756,58 eura, ili 95 % sredstava.

Nositelj projekta je Osječko – baranjska županija.⁵¹

Navedeni su primjeri projekata gdje su nositelji: Općina, Grad i Županija i vidljivo je kako nisu svi projekti financirani 100% iznosom iz fonda. No, u svakom slučaju, Europski socijalni fond je ispunio svoju svrhu u navedenim projektima.

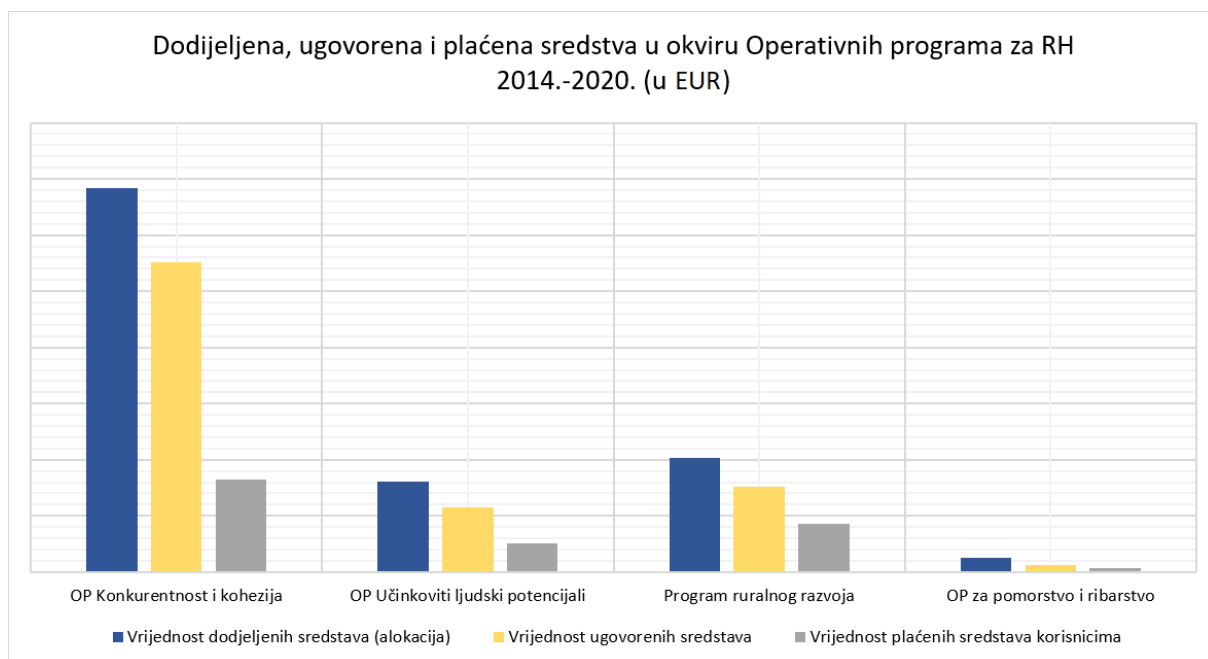
⁵⁰ Javna ustanova Županijska razvojna agencija Osječko-baranjske županije, <https://www.zra.hr/index.php/component/k2/item/334-ucimo-zajedno> (17.06.2022.)

⁵¹ Javna ustanova Županijska razvojna agencija Osječko-baranjske županije, <https://www.zra.hr/index.php/component/k2/item/334-ucimo-zajedno> (17.06.2022.)

8. ANALIZA ISKORIŠTENOSTI EU FONDOVA U RH

U okviru OPULJP općenito je ugovoreno 71% sredstava, a isplaćeno 45% sredstava.

U nastavku grafički se prikazuje ukupna alokacija, ugovorenih i isplaćenih sredstava za Operativne programe RH.

Slika 4 Isplata sredstava u okviru Operativnih programa za RH 2014. - 2020.

Izvor: [https://www.eu-projekti.info/analiza-iskoristenosti-fondova-eu-2/\(02.09.2022.\)](https://www.eu-projekti.info/analiza-iskoristenosti-fondova-eu-2/(02.09.2022.))

U tablici su prikazana dodijeljena, ugovorena i isplaćena sredstava u eurima:

Tablica 10 Dodijeljena, ugovorena i isplaćena sredstva u eurima

Naziv programa	Vrijednost dodijeljenih sredstava (alokacija)	Vrijednost ugovorenih sredstava	Vrijednost plaćenih sredstava korisnicima
OP Konkurentnost i kohezija	6.831.255.232,00	5.523.152.406,00	1.654.822.611,00
OP Učinkoviti ljudski potencijali	1.617.328.124,55	1.150.971.565,00	515.092.531,00
Program ruralnog razvoja	2.026.222.500,02	1.519.615.424,00	859.535.935,00
OP za pomorstvo i ribarstvo	252.643.138,00	131.570.951,00	65.811.183,00
UKUPNO	10.727.448.995,00	8.325.310.345,00	3.095.262.259,00

Izvor: [https://www.eu-projekti.info/analiza-iskoristenosti-fondova-eu-2/\(02.09.2022.\)](https://www.eu-projekti.info/analiza-iskoristenosti-fondova-eu-2/(02.09.2022.))

Uspoređujući ranije godine interes prijavitelja za korištenjem ESI fondova se povećava, ali još uvijek postoje poteškoće u procesu projektnih prijava, dodjeli bespovratnih sredstava i provedbi projekata. Prema podacima Europske komisije Hrvatska je na pretposljednem mjestu prema udjelu isplaćenih bespovratnih sredstava.

U dosadašnje dvije faze projekta ZAŽELI koji se financira iz Europskog socijalnog fonda, Hrvatska je iskoristila 1,8 milijarde kuna, a zaposleno je preko 14 tisuća žena koje su brinule o preko 78 tisuća potrebitih korisnika.

Prema podacima Ministarstva rada i mirovinskog sustava u dvije faze projekta protekle četiri godine provedeno je i još se provodi 748 projekata čija je vrijednost 1,8 milijardi kuna.

U dosadašnje dvije faze projekta ZAŽELI provedeno je 746 projekata u kojima su najuspješniji gradovi: Slavonski Brod (14,9 milijuna kuna), Đakovo (14,6 milijuna kuna), te Bjelovar (14,5 milijuna kuna), zatim Zabok (14,1 mil. kn), Valpovo (13,7 mil.kn), Split (13,3 mil.kn), Vukovar (12,3 mil. kn), zatim Našice, Nova Gradiška, Županja, Vinkovci, Grad Otok...⁵²

⁵² Gradonačelnik.hr, <https://gradonacelnik.hr/home-glavna-vijest/svi-iscekuju-nastavak-projekta-zazeli-14-tisuca-zena-brinulo-za-79-tisuca-starih-i-nemocnih-evo-koji-su-gradovi-bili-najuspjesniji-u-provođenju-najpopularnijeg-eu-projekta/>(01.09.2022.)

9. ZAKLJUČAK

Kohezijska politika Europske unije razvila se s ciljem da se „kroz provedbu strateških ciljeva i prioriteta u područjima javnih politika kao što su, primjerice industrija, turizam, obrazovanje, istraživanje i inovacije, razvija ravnomjeran regionalni razvoj, energetika, zaštita okoliša te zdravstvo i socijalna uključenost, pomaže da zemlje članice iskoriste svoj teritorijalni kapital i ostvare puni društveno – gospodarski potencijal za rast i razvoj.“ (Odak i sur., 2021: 15).

Kod analize kohezijske politike koja se odnosi na Europski socijalni fond, a uključujući i druge fondove, valja uzeti u obzir činjenicu da je ključno načelo višegodišnja usredotočenost na ograničen broj ciljeva, načelo partnerstva i načelo dostatnosti kojim se osigurava da države članice ne zamjenjuju nacionalni izdatak izdatkom fondova Europske unije, što u praksi nije uvijek tako. Naime, Komisija Europske unije fondove može koristiti ulaganjem u određenu zemlju članicu na temelju projektnih prijedloga, kao nagradu, a može, ograničavanjem sredstva ili zabranom pristupa, kazniti određenu članicu. Stoga se može smatrati da su financijska sredstva Europske unije uvjetovana. S druge pak strane, ograničenjem broja ciljeva, partnerstvo i načelo dostatnosti nije garancija da države članice neće zamijeniti nacionalni izdatak izdatkom Europske unije, jer to ovisi o više parametara, a među najizraženijim je definitivno sama iskorištenost fonda što svakako ovisi o samoj nacionalnoj politici. Fondovi za regionalni razvoj, odnosno fondovi koji financiraju malo i srednje poduzetništvo te javnu infrastrukturu, rješavaju nacionalnu problematiku i neposredno utječu na gospodarski razvoj svake zemlje članice. Problem nedovoljne iskorištenosti fondova koji financiraju malo i srednje poduzetništvo u Hrvatskoj jest pravilo koje nalaže prvenstveno vlastito ulaganje sredstava u određeni poduzetnički projekt koji se kasnije, pozitivnom ocjenom, djelomično vraća. Takvim načinom financiranja poticaji su ograničeni na već postojeće, financijski stabilne poduzetnike i stoga se može tvrditi kako su ti fondovi u stvari, okrupnjivanje krupnog kapitala.

U istraživanju koje je provedeno u sklopu ovog rada, postavljene su dvije hipoteze: **H1:** Republika Hrvatska realizirala je veliki broj projekata ZAŽELI koji su financirani iz Europskog socijalnog fonda i povučena su sva raspoloživa sredstva, koja se može potvrditi, jer postoji velika zainteresiranost za navedeni projekt i raspoloživa sredstva su dovoljno iskorištena. **H2:** Projekt ZAŽELI značajan je i rješava problem teško zapošljivih osoba, konkretno žena kojima je i namijenjen, ne može se potvrditi, jer projektnim prijedlozima „Zaželi“ i „Učimo zajedno“ te drugim sličnim projektima financiranim iz Europskog socijalnog fonda, stvorena su samo „instant rješenja“ koja ne rješavaju kompleksnu i nedostatnu nacionalnu socijalnu politiku. U

prilog toj tezi ide kratkoročnost projekta, odnosno žena zaposlena u projektu „Zaželi“ u radnom odnosu je samo godinu dana, a krajnji korisnik besplatnu uslugu ima isto tako samo godinu dana. Visina naknade za rad privremeno zaposlene žene, vrši se prema nacionalnom bruto dohotku koji je znatno manji od europskog. Radi toga, prisutna je mala zainteresiranost kod žena te se takva vrsta zaposlenja od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, kao dionika u projektu, vrši na način uvjetovanja, odnosno ukoliko žena odbije ponuđeni rad, gubi prava kao nezaposlena osoba. Vremenska ograničenost trajanja projekta u konačnici ne rješava socijalnu problematiku u Hrvatskoj. Nakon isteka projekta, odnosno radnog odnosa, teže zapošljiva osoba opet se nalazi na burzi rada kao nezaposlena osoba, ali samo s pravom biti uvedena na listu nezaposlenih, a gubi pravo financijske pomoći koju je imala prije tog radnog odnosa, jer sam radni odnos nije trajao dovoljno dugo da bi ponovo stekla pravo na naknadu za nezaposlenost. Zadnji korisnik usluge opet je, istekom godine dana prepušten sam sebi i sustavu. Statistički podaci kojima bi se odredila stopa pada nezaposlenosti, rađeni u periodu izvođenja aktivnosti, nisu realni i ne pokazuju promjenu nacionalne politike niti stvarno stanje stvari.

Iz navedenog se može zaključiti kako korištenje financijskih sredstava Europskog socijalnog fonda, nije ništa drugo osim pukog pokušaja povrata dijela datog kapitala te u konačnici, bez obzira na uspješno proveden projekt, ne rješava socijalnu problematiku Hrvatske.

10. IZJAVA

Izjava o autorstvu završnog rada i akademskoj čestitosti

Ime i prezime studenta: SNJEŽANA KOMERIČKI

Matični broj studenta: 0234060783

Naslov rada: FONDOVI EUROPSKE UNIJE S NAGLASKOM NA EUROPSKI SOCIJALNI FOND U REPUBLICI HRVATSKOJ

Pod punom odgovornošću potvrđujem da je ovo moj autorski rad čiji niti jedan dio nije nastao kopiranjem ili plagiranjem tuđeg sadržaja. Prilikom izrade rada koristio sam tuđe materijale navedene u popisu literature, ali nisam kopirao niti jedan njihov dio, osim citata za koje sam naveo autora i izvor te ih jasno označio znakovima navodnika. U slučaju da se u bilo kojem trenutku dokaže suprotno, spreman sam snositi sve posljedice uključivo i poništenje javne isprave stečene dijelom i na temelju ovoga rada.

Potvrđujem da je elektronička verzija rada identična onoj tiskanoj te da je to verzija rada koju je odobrio mentor.

Datum

Potpis studenta

05.09.2022.

11. POPIS LITERATURE

11.1 KNJIGE I RADOVI

1. Bošnjak N., (2018) EU fondovi i projektni ciklus za apsolutne početnike, Geologia Regulus j.d.o.o., 2018., Zagreb
2. Maletić I., i suradnici, (2016) EU projekti – od ideje do realizacije, TIM4PIN d.o.o. , Zagreb, siječanj 2016.
3. Novota, S., i suradnici, (2009) Europski fondovi za Hrvatske projekte, Središnji državni ured za razvojnu strategiju i koordinaciji fondova Europske unije, 2009
4. Odak, A.; Rajaković, M.; Žabojec, M., (2021) Financijska perspektiva europske unije 2021. – 2027. s naglaskom na kohezijsku politiku; Školska knjiga 2021., Zagreb
5. Tufekčić M., Tufekčić Ž., (2013) EU politike i fondovi 2014-2020., Plavi partner d.o.o, Zagreb

11.2 INTERNETSKI IZVORI

1. Analiza iskorištenosti EU fondova, <https://www.eu-projekti.info/analiza-iskoristenosti-fondova-eu-2/> (02.09.2022.)
2. ESF Učinkoviti ljudski potencijali, <http://www.esf.hr/europski-socijalni-fond/razdoblje-2007-2013/> (12.06.2022.)
3. Europski socijalni fond plus, https://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/hr/FTU_2.3.2.pdf (12.06.2022.)
4. Europski strukturni i investicijski fondovi, <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/pretpristupni-fondovi-2/> (10.06.2022.)
5. Europski strukturni i investicijski fondovi, <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/> (12.06.2022.)
6. Javna ustanova Županijska razvojna agencija Osječko-baranjske županije, <https://www.zra.hr/index.php/component/k2/item/334-ucimo-zajedno> (17.06.2022.)
7. Općina Strizivojna <https://www.strizivojna.hr/javni-natjecaj-za-prijam-u-radni-odnos-na-odredeno-vrijeme-projekt-zazeli-program-zaposljavanja-zena/> (15.06.2022.)
8. Općina Strizivojna, <https://www.strizivojna.hr/category/projekti/projekt-azeli/page/3//> (15.06.2022.)

9. Općina Strizivojna, <https://www.strizivojna.hr/informacije-o-projektu-zazeli-bolji-zivot-u-opcini-strizivojna-up-02-1-1-05-0168/> (15.06.2022.)
10. OSigurajmo im JEdnaKost, <https://osigurajmoimjednakost.com/> (17.06.2022.)
11. Službene internetske stranice Europske unije https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/history-eu_hr (10.06.2022.)
12. Zaželi – Svi Zajedno – ZzZ, , <https://zazeli-svizajedno.eu/> (01.09.2022.)
13. Zaželi za Zagreb – ZzZ, <https://zazelizazagreb.eu/> (01.09.2022.)
14. Želim edukacijom nastaviti aktivno, <http://gimg-sisak.hr/projekt-zazeli-2/>(01.09.2022.)
15. Želim raditi, želim pomoći, <https://zazelinovska.com/>(01.09.2022.)

12. POPIS SLIKA, TABLICA I GRAFIKONA

12.1 POPIS SLIKA

Slika 1: Komponente IPA programa	10
Slika 2 SHEMATSKI PRIKAZ FAZA PRAĆENJA.....	27
Slika 3 Analiza problema	37
Slika 4 Isplata sredstava u okviru Operativnih programa za RH 2014. - 2020.....	55

12.2 POPIS TABLICA

Tablica 1 Tijek pripreme projekata za financiranje.....	24
Tablica 2 Prioriteti i aktivnosti u sklopu ESF-a	29
Tablica 3 Informacije sadržane u logičkoj matrici.....	34
Tablica 4 Matrica analize dionika	39
Tablica 5 Popis dionika (identifikacija)	40
Tablica 6 Matrica važnosti i utjecaja.....	40
Tablica 7 Potencijalne uloge u projektu	41
Tablica 8 Kriteriji za odabir strategije.....	43
Tablica 9 Logička matrica Projekta 54+	44
Tablica 10 Dodijeljena, ugovorena i isplaćena sredstva u eurima	55

ŽIVOTOPIS

Snježana Komerički

Datum rođenja: 21/11/1972 | **Državljanstvo:** hrvatsko | (+385) 0995441968 |
snjezana.komericki2111@gmail.com | Dragutina Rakovca 21, II. kat, 10290, Zaprešić, Hrvatska

● **RADNO ISKUSTVO**

25/11/1995 – TRENUTAČNO – Samobor, Hrvatska
POREZNA SLUŽBENICA – MINISTARSTVO FINACIJA, POREZNA UPRAVA

Preuzimanje, kontrola, usklađivanje, obrada podataka predanih obrazaca poreznih obveznika, registriranje poreznih obveznika, upis u registar poreznih obveznika, kontaktiranje obveznika, pozivanje za dostavu potrebnih podataka.

● **OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE**

1995 – 1998 – Gundulićeva, Zagreb, Hrvatska
UPRAVNI PRAVNIK - POREZNOG USMJERENJA – Upravno-pravni fakultet Zagreb

01/10/2019 – 17/12/2020 – Vladimira Novaka 23, Zaprešić, Hrvatska
STRUČNA PRVOSTUPNICA EKONOMIJE – Veleučilište s pravom javnosti Baltazar Zaprešić

www.bak.hr

● **JEZIČNE VJEŠTINE**

Materinski jezik/jezici: **HRVATSKI**

● **DIGITALNE VJEŠTINE**

Moje digitalne vještine

Internet | Windows | Društvene mreže | Rad na računaru | Microsoft Word